

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

באפליקציה | www.radio2000.co.il | 03-3782000 | HB0548410475@gmail.com

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

מֶרֶן הַגָּאוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה קֹרַח זצ"ל - נולד ב-י"ז בכסלו ה'תרצ"ו (1935) בעיר צנעא, בירת תימן. בילדותו חלה והגיע עד שערי מוות. לסבו היו קשרים עם בית המלוכה בתימן והוא הביא רופא מומחה שקבע כי אין סיכוי שיבריא, אולם בחסדי שמיים החלים. בחודש תשרי ה'תש"י (1949) עלה עם משפחתו לארץ במבצע 'כנפי נשרים'. המשפחה התיישבה במעברה בראש העין ולאחר מכן עברה לירושלים. רבינו התחנך וספג תורה ויראה על ברכי זקנו הגדול. בהמשך למד בישיבת 'מקור חיים', שם שקד על תלמודו ימים ולילות עד שנפל למשכב מרוב שקידתו. ראש הישיבה גער בו והורה לו להקדיש זמן גם למנוחת הגוף. לאחר מכן למד בישיבת 'אור ישראל' בפתח תקווה, שם נודע בשקדנותו ובחריפותו. למד גם בישיבת 'מרכז הרב' בירושלים. בשנת ה'תש"ך (1960) נסע ללמוד בישיבת לייקווד שבארה"ב והיה מהיחידים שהבינו את שיעורי ראש הישיבה מֶרֶן הַגָּאוֹן ר' אהרן קוטלר. לאחר כשנה חזר לארץ ועבר ללמוד בישיבת פוניבז' בבני ברק. למד במשך כמה שנים בשקידה עצומה ומתוך דוחק כלכלי. רבו, הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן, העניק לו תמיכה כלכלית מכובדת ולאחר מספר שנים החזיר לו רבינו את כל הכסף.

בשנים שלאחר קום המדינה בתקופת עליית 'כנפי נשרים', למרות גילו הצעיר, כיתת את רגליו עם קבוצת פעילים במחנות העולים מן ועד באר שבע כדי לסייע לעולים מבחינה רוחנית. עמד בראש 'ארגון בני הישיבות יוצאי תימן'. ייסד ישיבה לבני עדת תימן בשכונת 'נחלת אחים' בירושלים. לאחר נישואיו למד בכולל האברכים של ישיבת פוניבז'. קיבל סמיכה לרבנות ומשנת ה'תשכ"ה (1965) שימש כרב הקהילה התימנית בבני ברק. בהמשך התמנה לחבר הרבנות בעיר. בשנת ה'תשמ"ו (1986) לאחר פטירת הגאון ר' יעקב לנדא מונה לרבה הראשי הספרדי ולאב"ד של בני ברק מטעם משרד הדתות. היה הרב הראשון של העיר שמינויו הוכר מטעם הרבנות הראשית לישראל. כונה 'קֶן רַבִּי תִימָן'. ענוותן. גאון בנגלה ובנסתר. הרבה לבטל את עצמו אף בפני בחורי ישיבות צעירים. פעל לשימור מסורת יהדות תימן ומנהיגיה וחיבר ספרים רבים בהלכה, במחשבה ובפרשנות. נפטר לאחר ייסורים קשים ומרים ב-י"ג במרחשוון ה'תשע"ט (2018). חי כ-83 שנים. ציונו בבית העלמין סנהדריה בירושלים. לאחר פטירתו מונה בנו הגאון ר' עמרם למלא את מקומו כרב ביהמ"ד 'חניכי הישיבות' בבני ברק והוא משמש גם כרבה של קהילת 'תורת חיים ספרדים' בביתר עילית.

סבו (מצד אביו): הגאון ר' עמרם (רבה האחרון של יהדות תימן ומחבר 'סערת תימן'). **אביו:** ר' יחיא. **אמו:** מרת נעמי לבית חבורה. **אשתו:** מרת אסתר שרעבי (דור שישי לרבינו הרש"ש).

בנו: הגאון ר' עמרם (מחבר 'מלכות אסתר' על ספר תהילים, 'שינון התוספות' ו'פלאי התביר'). **בנותיו:** מרת רחל (נישאה לר' יצחק צדוק), מרת איילה (נישאה לר' אליעזר גיספון), מרת צילה (נישאה לר' חזקיהו סאמין). **מרבתי:** הגאונים ר' עמרם (סבו), ר' יחיא (אביו), ר' חיים צאלח, ר' ברוך יצחק לוי (רבו המובהק), ר' יעקב נימן, ר' יוסף רוזנבסקי, ר' יוסף שלמה כהנמן (ראש ישיבת פוניבז'), ר' אהרן קוטלר (ראש ישיבת לייקווד בארה"ב), ר' יוסף צובירי, ר' אברהם אלקנה כהנא שפירא. **מתלמידיו:** הגאונים ר' עמרם (בנו), ר' אברהם אריה (רב קהילת 'שערי הלכה' בבני ברק), ר' משה ברנשטיין (מראשי ישיבת 'רבינו חיים עוזר'), ר' יוסף בן דוד (רבה של קריית עקרון), ר' יונתן אדמוני (רב קהילת 'אוצר התורה' בניו יורק). **מספריו:** **יעריכת שולחן** - סדרת חיבורים בהלכה ובמנהגי תימן, י"ג כרכים **ישפת מלך** - על הרמב"ם **אהבת המלך** - על הרמב"ם **זמנים למלך** - על הרמב"ם **יתשובה כהלכה** - שו"ת **זאת אמונתי** **ביסוד ישרים** **יחיי ברכה** - על תהילים **יועם כולם צדיקים** **יראשית דעת** **יחכמת הנפש** **ירוח טהרה** - על משניות טהרות, ועוד חיבורים רבים בכתב יד.

רבינו היה אומר: "כל מי שיבוא לשיעורי הקבוע בימי ראשון, יהיה לו זה כקמיע לרפואה שלא ינזק מכל מחלה". כך היה. אדם אחד חלה קשה מאוד ל"ע. הרופאים העריכו לאור חומרת מחלתו כי נשאר לו חודשים ספורים לחיות. כאשר באו אל רבינו זצ"ל וסיפרו לו על כך, אמר להם: "תודיעו לו שיבוא לשיעור הקבוע ביום ראשון". החולה התחיל להגיע לשיעור, והיה אומר לו רבינו בכל עת: "זה יהיה לך לרפואה". **אותו אדם ב"ה זכה לחיות עוד תשע שנים ויהי זה לנס ופלא.** (מפי בנו הגאון רבי עמרם שליט"א).

בערוב ימיו, אחד הרופאים, שבא לטפל בו בבית בתו בירושלים, היה בעצמו צורבא מדרבנן ויד ושם לו בחכמת הנסתר. הרופא שוחח מעט עם רבינו. לפתע רבינו אמר: "לו הייתי רוצה, הייתי מתרפא ומתהלך כאחד האדם, על ידי עשיית דבר מסוים על פי תורת הקבלה". ... רופאים רבים שטיפלו ברבינו אמרו: "**אנחנו מרגישים, שאנחנו מטפלים באדם קדוש מאוד!**".

רגישותו של רבינו זצ"ל לזולת לא ידעה כל גבול, וניתן להאריך על כך בסיפורים רבים. מעשה אחד אירע בערוב ימיו של רבינו, כאשר חלה בעוה"ר בחוליו האחרון אשר ממנו לצערינו לא קם. מעולם לא בכה או התלונן על מצבו ועל קשייו הרבים, מחמת מחלתו הקשה בה חלה קרוב לחצי שנה. יום אחד רבינו זצ"ל נראה לפתע בוכה. לשאלת בנו הגאון רבי עמרם שליט"א מדוע הוא בוכה, רבינו השיב: "**איני בוכה על עצמי, אני בוכה עליה, והצביע על הרבנית תחי' בידו: "מה יהיה עליה, היא תישאר לבד..."**

חנות נכדתו של רבינו בשנת ה'תשע"ג, התקיימה באולמי 'היכלי מלכות' בבני ברק. מיד לאחר ברכת המזון רבינו יצא מהאולם מכיוון שהוא לא חש כל כך בטוב. ביציאה מהאולם, רבינו המתין לרכב שהיה אמור לקחת אותו לביתו, כאשר מסביבו היו קבוצה ממקורביו ומבני משפחתו, אך משום מה הרכב התעכב. כך עברו עשר ועשרים דקות, והזמן התארך.

הציעו לרבינו כיסא לשבת עליו, מכיוון שהיה זה זמן קצר לאחר שנפל ונפצע ברגליו במדרגות אל לשכתו שברבנות בני ברק. אולם, רבינו דחה את ההצעה ואמר: "**לא, זה יעשה רעש סביבי, יחשבו כאילו איזה אדם גדול יושב כאן**". לכן נמנע מלשבת. כך, בעוד שרגליו כואבות עמד על רגליו למעלה ממחצית השעה.

המאמר והתמונה מתוך החומר באדיבות 'מכון המאורות' להוצאת כתבי רבותינו חכמי תימן- דוא"ל: sm088302222@gmail.com

האדמו"ר הרב אברהם אלימלך פרלוב הי"ד - נולד כבן חמישי ב-ד' באלול ה'תרנ"א (1891). נקרא אלימלך על שם זקנו הרה"ק ר' אלימלך מגרודזיסק ואברהם על שם המגיד מטוריסק. כבר בצעירותו נהג בדרך הקדושה והפרישות והיה יושב ולומד שעות ארוכות כשהוא מצמצם בזמן השינה ושאר צרכי הגוף. את מזונו בלע ללא לעיסה כדי להמעיט את הנאת האכילה וליהנות כמה שפחות מהעולם וכך התפרסם בקדושתו. לאחר נישואיו נשאר לגור כמה שנים אצל סבו מצד אמו, ר' דוד בזלטיפולי ולאחר מכן חזר לסטולין.

בשנת ה'תרפ"ב (1922) נפטר אביו. על אף צוואת אביו סירב לכהן באדמו"רות. רוב חסידי אביו ברוסיה ובארץ ביקשו שרבינו ישמש כאדמו"ר אולם הוא סירב והתבטא כי כשמדברים עימו בעניין זה מרגיש כמו שדוקרים אותו בסכנים. הם פנו אל חמיו האדמו"ר ר' מרדכי יוסף טברסקי מזטיפולי על מנת שישפיע על חתנו וכן זקן חסידי קארלין ר' חיים מנדל פנה אל חצרו של האדמו"ר רבי ישראל מצ'ורטקוב שאף הוא ישפיע על רבינו ואכן לאחר מכתב מהאדמו"ר ר' ישראל בו הוא מורה לו ליטול על עצמו את עול האדמו"רות החל רבינו לשמש בהיותו כבן 30 שנים כאדמו"ר השמיני בשושלת אדמו"רי חסידות קארלין. כדי למנוע מחלוקת עם חסדי אחיו האדמו"ר רבי משה מסטאלין עבר להתיישב ולהקים את חצר האדמו"רות בעיירה קארלין הסמוכה לפינסק. שם הקים את ישיבת 'אור

ישראל' בלוניניץ. בארץ ביקר ארבע פעמים והקים את ישיבת 'בית אהרן' בירושלים. רבינו שהה בארץ כששמע שהנאצים פלשו לעירו. למרות זאת ביקש לחזור לעירו כדי לעודד את היהודים שם, וחסידי ניסו לעצור בעדו, אך הרבי התעקש לחזור ולא להשאיר את חסידי לבד. הוא אכן חזר בספינה האחרונה שיצאה. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא. רבים פנו אליו ונושעו.** הנהיג את חסידי במסירות נפש כאהבת אב לבניו. נכלא עם שאר היהודים בגטו פינסק. המשיך לתמוך ולעודד את אחיו היהודים הנדכאים. נרצח בחודש חשוון ה'תש"ג (1942). חסידי קארלין מציינים את היארצייט ב-י"ד בחשוון, אך התאריך המדויק אינו ברור. חי כ-51 שנים. אחיו, רבי יוחנן מלוצק שימש אחריו כאדמו"ר.

אביו: האדמו"ר רבי ישראל (ה'ינוקא' מסטולין). **אמו:** מרת ברכה שיינדל (בת האדמו"ר רבי דוד טברסקי מזטיפולי). **אשתו:** מרת חוה (בת דודו, האדמו"ר רבי מרדכי יוסף מזטיפולי, נישא בד' באדר ה'תרפ"ב). **בניו:** רבי דוד, רבי ישראל, רבי מרדכי יוסף, רבי אהרן (הי"ד כולם נספו בשואה). **בתו:** מרת חנה הי"ד (נישאה לרבי שמואל נחמיה פרנקל הי"ד, ושניהם נספו בשואה). **מרביתיו:** אביו, האדמו"ר ר' ישראל. **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה מרדכי בידרמן מלעלוב. **מספריו:** **יקונטרס פני אלימלך** - נדפס בתוך הספר 'לקוט דברי אהרן'.

○ יפר הגה"צ רבי ישראל גרוסמן זצ"ל ראש ישיבת פינסק קארלין: כשהגיע האדמו"ר רבי אברהם אלימלך מקארלין הי"ד זי"ע לארץ ישראל, ביקשו מנהלי ישיבת קארלין מקום חילופי זמני עבור תלמידי הישיבה כדי שיוכלו להמשיך את סדרי הישיבה כרגיל. מקומה הקבוע של הישיבה היה בבית-הכנסת המרכזי בבית ישראל, אבל כיוון שהגבאים הועידו את עזרת הנשים למקום מושבו של הרבי, ששם יקבל את הקהל לעצה ולברכה, חששו מההמולה בהמתנת האנשים עד שיכנסו ולכן חיפשו לתלמידי הישיבה מקום לימוד זמני. תיזכר לטובה צדקותה של אמי ע"ה, ששמעה על העניין והציעה ללא היסוס להעביר את הישיבה לחדר האורחים בביתנו. באותו זמן היה אבי בחוץ לארץ, וכך במשך תקופה ארוכה למדו הבחורים בביתנו ואמי ע"ה דאגה לרווחתם ולצורכם.

באחד הימים זכינו לביקורו של הרבי, שהגיע לשמוע את שיעורו של המג"ש הרה"ג שלמה אטיק זצ"ל, מגדולי גאוני ירושלים. הרבי ישב שעה ארוכה והשתתף בשיעור והעיר הערות בסוגיה הנלמדת. כשישב הרבי בביתנו הגיע מכתב מארה"ב מאבי, במכתב סיפר, שבתקופה האחרונה נתקף בכאבים עזים בבטנו והלך להיבדק אצל רופא. הרופא הורה לאשפזו בבית הרפואה, ולאחר סדרת בדיקות הוחלט על דעת צוות רופאים מומחים, שעליו לעבור ניתוח. אבי מבקש במכתב, היות והרבי נמצא כעת בארץ, מבקש הוא להזכירו לרפואה שלימה בפני הרבי. אમા ביקשה ממני להראות את המכתב לרבי. הרבי העיף מבט במכתב, שהיה כתוב על פני ארבעה עמודים. עבר במהירות על כל דפי המכתב ואמר: "אין מקום לדאגה. הרופאים האמריקאים אוהבים לנתח באופן שיטתי!". הרבי בירכו ברפואה שלימה.

אחה"צ התיישבה אמי ע"ה בדעתה אולי מן הראוי היה לשלוח מברק דחוף לארה"ב ולהודיע לאבי על התנגדות הרבי לניתוח. בין מנחה למערב נכנסתי לרבי ושאלתי לדעתו, אם כדאי לשלוח טלגרמה. הרבי הרהר קמעא ואמר: "אין צורך, הם בעצמם יגיעו למסקנה שכדאי לוותר על הניתוח". כעבור מספר שבועות הגיע מכתב מאבי ובו סופרה כל השתלשלות העניינים, איך שבתחילה המליצו לו לעבור ניתוח, ולבסוף בהתייעצות נוספת ושמיעת חוות דעת מומחים הוחלט שאין צורך כלל בניתוח והסתפקו בהמלצה לקחת תרופות, וב"ה חל שיפור ניכר. (לב ישראל)

○ יפר הגה"ח רבי אהרן הלטובסקי מעת שהותו בחצר רבינו שבקארלין: "אחד מאנ"ש ור' יוסף שמו, שהיה שתדלן גדול לטובת אחינו בית-ישראל מסיבת היותו מוכר בחוגי השלטונות וקיים עמם יחסי ידידות וקשרים הדוקים ביותר, ובגלל מסחרו במטבעות שהיה אסור לפי חוק המדינה נתפס פעם בעבירה חוקית זו והכניסו אותו במאסר. ביום כ"ו תשרי בעת שולחנו הטהור לרגל ההילולא של זקינו הס"ק הרא"ש מסטאלין זי"ע הודיעו לפתע לרבינו שזה עתה העבירו את ר' יוסף דרך בית המדרש לכיוון בית המשפט שם יתקיים משפטו. רבינו נענה ואמר חבל שלא ידע על כך מקודם, ושלח תיכף כמה מהנוכחים לאולם בית המשפט לעמוד שם משך זמן המשפט ולראות איך יפול דבר.

לאחר מכן הפטיר רבינו בפני הקהל בנימה של הסבר ואמר: 'עבירה כגון זה אינה חמורה כל כך ולכל היותר דין העובר הוא קנס של מאסר בפועל משך שלושה חודשים והוא ר' יוסף הרי יושב כבר תקופה כזו במאסר...' לא עברה שעה ארוכה והשלוחים חזרו מבית המשפט וסיפרו לפני הקהל את מהלך דברי המשפט שתאמו בדיוק נמרץ את דיבוריו הקודמים של הרה"ק בשולחנו אודות המשפט, וכך יצא פסק דינו לשחרור מוחלט. כשהגיע ר' יוסף לבית מדרשו של רבינו והקהל נעמד מסביבו לשמוע מה בפיו הבחין בכך הרה"ק שהבין את תוכן משמעות שיחתם וניגש תיכף לר' יוסף נתן לו שלום והפטיר באזניו: 'הרי אתם עייפים לכו לביתכם לנוח קמעא', ובכך הצליח להפסיק את ההמולה שהשתררה שם אודות אירוע הפלא שהתרחש נוכח עיניהם...

מֵרֵן הַגָּאוֹן רַבִּי אֲבֵרָהָם יִשְׁעִיָּה קָרְלִיץ זצ"ל הידוע בכינויו 'חזון איש' נולד בשנת ה'תרל"ט (1878) בעיירה קוסובה שבמחוז סלונים (כיום בלארוס). כבר בילדותו למד בהתמדה עצומה. כשהגיע למצוות, בדרשת הבר מצווה עלה על הבימה ואמר שמעכשיו מקבל על עצמו ללמוד אך ורק לשם שמיים וירד מן הבימה. למד שעות רבות כל יום עד שהגיע לידי אפיסת כוחות. הרב היה נרדם על הסטנדר בבגדיו. כשנשאל מדוע לא יחליף לפיג'מה אמר כי אם היה לו כוח להחליף, אזי היה לומד עוד דף גמרא. אשתו פתחה חנות בכוידאן לאריגים ופרנסה את המשפחה כך שהרב התפנה אך ורק ללימוד תורה. בשנת ה'תרע"א (1911) פרסם את הראשון בסדרת ספרי 'חזון איש'. הרב לא חתם את שמו על הספר בשל צניעותו וחוסר רצונו להתפרסם. הספר הרשים מאוד את הגאון ר' חיים עוזר גרודז'ינסקי, רבה של וילנה, אחד מגדולי התורה הנוודים של אותו זמן, שקירבו אליו.

בשנת ה'תרצ"ג (1933) עלה לארץ ישראל והשתקע בבני ברק. שם פעל במיוחד להחדרת תודעה רחבה לקיום מצוות התלויות בארץ, ובעיקר מצוות שמיטה. הרב היה ידוע בכל הציבור. מסופר כי בסוף ימיו עלה על הדוכן ואמר: "כל מה שהגעתי אליו- בזכות אשתי, שהסתפקה במועט והייתה עזר כנגדי, גם בתקופות הקשות ביותר בהם לחם לא היה בבית. ולכן שכרה בעולם הבא גדול משלי". נפטר מהתקף לב בשבת ט"ו בחשוון ה'תשי"ד (1953). ציונו בבני ברק. חי כ-75 שנים. שכונת 'בית חזון' בכפר הרא"ה נקראת על שמו וכן שיכון חזון איש בבני ברק. מספר בתי כנסת, כוללים ורחובות נקראו להנצחת שמו הגדול.

אביו: הגאון ר' שמריהו יוסף (רבה של קוסובה). **אמו:** מרת ראשה לאה (בת ר' שאול קצנלנבוגן). **אשתו:** מרת בתיה (בת ר' מרדכי ביי). **ילדיו:** לא היו ילדים. גיסו, מֵרֵן הַגָּאוֹן ר' יעקב ישראל קניבסקי (הסטיפלר) הפקיד בידו את חינוכו של בנו, מֵרֵן הַגָּאוֹן ר' חיים וכן מֵרֵן הַגָּאוֹן ר' שמואל גריינמן הפקיד בידו את חינוך ילדיו. **מרביתיו:** הגאונים ר' שמריהו יוסף (אביו), ר' משה טוביה זילברברג. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם חיים ברים, ר' חיים קניבסקי, ר' גדליה נדל, ר' ניסים קרליץ, ר' אברהם יעקב וינר, ר' חיים שאול גריינמן, ר' מיכל יהודה ליפקוביץ, ר' שריה דבליצקי, ר' יהודה שפירא, ר' יהודה בויאר, ר' אהרן יהודה לייב שטיינמן. **מספריו:** **חזון איש**- סדרת ספרים על הש"ס, שו"ע וענייני הלכה **•אמונה וביטחון**- יסודות בהשקפה ובמידות **•קובץ אגרות חזון איש**- אגרותיו בענייני תורה, הלכה, הנהגה והשקפה.

לחדרו של רבינו נכנס יהודי עשיר, כשהוא אוזח בידו תיק מנהלים גדול. "שלום כבוד הרב" אמר "אני עומד עתה לקנות מגרש גדול במרכז העיר חיפה, עליו אני רוצה לבנות בנין גדול, בית-מדרש ומקווה". ותוך כדי דיבורו הוציא מתיקו את התכניות והציג בפני ר' אברהם. הרב שמע את דבריו בתשומת לב, עיין בתכניות הבניין ולאחר ששאל מספר שאלות אמר: "הייתי רוצה לראות מספר אבנים מהקרקע אותה אתה רוצה לקנות". בקשת הרב נראתה לו מוזרה. הוא אסף את ניירותיו ויצא לדרך. בדרכו לחיפה הרבה רבות בדבר. "בוודאי שיש בכך סגולה כלשהי... סוד עמוק ונסתר בחכמת הקבלה". לבסוף החליט: "במפלא ממך אל תדרוש! עשה כמצוות החכם ומובטח לך שלא תפסיד!". למחרת הגיע שוב לביתו של החזון איש, הוציא מתיקו מספר אבנים שהביא עימו והניחן על שולחנו.

הרב נטל את האבנים, בחן אותם בתשומת לב, קם ממקומו וניגש לארון הספרים. הוציא מספר ספרים ועיין בהם תוך כדי שהוא בוחן את האבנים. לאחר זמן ממושך הרים את עיניו ואמר: "אני חושב שהדבר אפשרי, יהיה רצון שתשרה הברכה במעשה ידיכם!". בחיך רחב יצא האיש מביתו של הרב לכיוון בעל הקרקע על מנת לרכוש אותה ממנו.

למחרת הגיע למהנדס ושטח בפניו את תכניות הבניה. המהנדס הביט בדפים ואמר: "אין בעיה! את הכל ניתן לבנות, אלא שצריך אני תחילה לראות את הקרקע, כיוון שנראה לי שתהיה בעיה לבנות מקווה, במקום שביקשת". כשהמשיך לשוחח עם בעל הקרקע, נחרד המהנדס לדעת שהלה כבר קנה את הקרקע מבלי להתייעץ על טיבה עם איש מקצוע. וכשהגיעו למקום אמר המהנדס נחרצות: "הקרקע הזו סלעית! אין אפשרות לחפור בה לעומק המתאים לבניין מקווה!!!".

ר' חיים לא נבהל. הוא היה בטוח בהבטחת רבו. מיועדנו הסביר, כי בטרם קנה את הקרקע הוא התייעץ עם החזון איש, אשר יעץ לו לרכוש את הקרקע ולכן הוא בטוח, כי זו אכן תתאים עבור מטרות. המהנדס חיך בלגלוג ואמר: "באיזה אוניברסיטה למד הרב שלך?". "אסדר לך פגישה עימו", אמר בעל הקרקע ועיניו שופעות ביטחון ואמונה צרופה, "ואז תראה את הכל בעיניך". ובאמת כעבור כמה ימים ניצבו שניהם בפני הרב.

מופתע היה המהנדס לראות אדם לבוש בפשטות כשעל שולחנו ספרי גמרא גדולים אשר בלימודם היה שקוע. אולם רבה עוד יותר הייתה הפתעתו כשרבי אברהם פתח לפניו את הגמרא והראה לו כיצד חכמינו ז"ל הכירו כל אבן וידעו מה טיבה. ואמר למהנדס: "הנה, כתוב פה שאבן מסוג זה נמסה במים. הנוזלים לאט-לאט מתוך צינור דק וכך היא מתרככת ומתפוררת, ובסופו של דבר יתאפשר לחפור בה". עוד זמן מה ישבו ר' חיים והמהנדס בחדרו של החזון איש. וכאשר יצאו, אמר המהנדס המוקסם מהחוכמה העצומה של גדול הדור: "חווייה שכזו לא עברתי מימיי. אכן, כמה קטנים אנו אנשי המדע, יש לנו עוד הרבה מה ללמוד".

על זהירותו המופלאה של הרב בענייני ריבית סופר רבות, באחד המקרים סופר: תור ארוך השתרך לפני דלת חדרו של החזון אי"ש, זה לבקש עצה על קרוב משפחה חולה, לידו תלמיד חכם המבקש עזרה בפסק הלכה קשה שבא לפניו וכן הלאה. לפתע נשמע קולו של רבינו בקולי קולות: **"הצילו! הצילו!"** שניים מקרובי משפחתו של הרב נכנסו בבהלה לחדרו. לתדהמתם הם ראו את הרב הישיש עומד באמצע החדר, **חיוור כסיד, רועד בכל גופו כשבידו מעטפה**. לשאלת בני המשפחה, מדוע הרב צועק? "כשהוא חיוור כסיד, סיפר כי לפני מספר ימים הלווה סכום כסף לאדם נזקק, והלה בא קודם לכן להחזיר את ההלוואה. **"כשבא, הייתי טרוד בלימודי ולא ספרתי את הכסף שהביא. אולם כעת ספרתי את הכסף ונחרדתי לראות כי החזיר סכום גדול ממה שלוה. אנא"**, התחנן הרב, **"רוצו וחפשו את האיש והצילו אותנו מהאיסורים החמורים שבנתינת ולקיחת ריבית"**.

השניים קראו לכמה מחבריהם והחלו לחפש את האיש בכל רחבי העיר. **כל אותה השעה, החזון אי"ש הסתובב בחדרו קורא פרקי תהילים בדמעות, בתפילה שיימצא הלווה**. לאחר שעה קלה נמצא האיש שרץ במהירות לביתו של הרב, על מנת להתנצל על האיסור שכמעט הביא על הרב, ועל עוגמת הנפש. החזון אי"ש קיבל את פניו בשמחה והשיב לו את הכסף הנוסף. לאחר שהלך התיישב הרב על כסאו למשך שעה ארוכה עד שנרגע לחלוטין.

○ יפר הגאון ר' מיכל יהודה ליפקוביץ שליט"א על גודל זהירותו של החזון אי"ש בשמירת לשונו, שלא לדבר בגנותו של אדם, אף במקרים שהייתה בהם תועלת גדולה ללמוד מאותו אדם ולהתחזק בלימוד התורה, כדוגמת המעשה שלפנינו: פעם בא תלמיד חכם לפני החזון אי"ש ושאל בעצתו **"האם לפתוח ישיבה לבחורים חלשים?"**. השיב ר' אברהם בין השאר: **"אין בחורים חלשים, הדמעות של האמא והסבתא מועילות"**. הוסיף הרב וסיפר על אחד מגדולי התורה, שלא היה כישרוני בצעירותו בלשון המעטה.

כדי להמחיש עד כמה התקשה בהבנתו, סיפר החזון אי"ש, שבהיותו בגיל 18 ביקש ממני לבאר לו פשט ברש"י האומר: **"כל תיבה שהצריכה הכתוב למד בתחילתה- הטיל אותה בסופה**. כגון למצרים- מצרימה". ושאל אותי: **"הרי תיבת מצרים לא מתחילה בלמד?"**. כלום יתכן חוסר כישרון ואטימות יותר גדולה מזו? ואעפ"כ הפך אותו אדם ביגיעתו העצומה לאחד מגדולי התורה".

נשאל הרב מתוך סקרנות מובנת: **"מיהו אותו גדול תורה, שהרי יש בידיעה זו משום עידוד גדול לאילו שאינם מאמינים ביכולתם לצמוח לגדולי תורה?"**. אך החזון אי"ש סירב בכל תוקף לגלות את זהותו של אותו גדול תורה. וכשנשאל שוב לאחר זמן אמר: **"עכשיו בודאי אינני יכול לגלות כי כבר נפטר לבית עולמו"**.

הצדיק רבי חיים פינטו זצ"ל המכונה ר' חיים הקטן - נולד בשנת ה'תרכ"ה (1864) בעיר מוגדור (אסווריה) שבמרקו. כונה 'ר' חיים הקטן' כדי להבדילו מסבו, הצדיק רבי חיים פינטו הגדול. נודע כצדיק נשגב שתפילותיו וברכותיו אינן שבות ריקם. שמו התפרסם והמונים פקדו את ביתו לבקשת ברכה, תפילה ועצה. באהבתו הגדולה לעניי ישראל חיזק ותמך כמנהג אבותיו בעניי מוגדור. נהג ללבוש מלבושים פשוטים, לשבת בין העניים, לעודד את רוחם, לשמחם ולקרבם לתורה ומצוות. בכל יום היה נכנס לבית אחד העניים ושואל: "מה הכנתם היום לאכול, כי אני רוצה לאכול איתכם". באותם ימים מאכל העניים היה סלט ירקות או לחם עם תה. הצדיק היה יושב איתם, אוכל מלחמם ושמח יחד איתם, ואחר כך בירך אותם ונפרד מהם לשלום.

לא היה אוהב לאכול משולחנם של עשירים. היה בעל צדקה גדול, ובכל פעם שהיה מחלק צדקה לעניים, היה מכבס תכף את המטפחת שבה היה מניח כסף (מנהגו היה לרכז כסף במטפחת ייעודית). באחד הימים נשאל לפשר הדבר, ענה להם הצדיק: "הלכלוך הגדול של העולם הזה הוא הכסף, לכן כל פעם שאני מחלק את הכסף לעניים, מיד כשאני מסיים את החלוקה, אני מכבס את המטפחת שלי מקליפות הלכלוך של העולם הזה". כארבע שנים לפני הסתלקותו עבר ממוגדור לקזבלנקה. טרם נסיעתו קרא לבנו והודיעו כי הוא חש שעבים שחורים מכסים את שמי היהדות וגזירות נוראות מאיימות, על כן יש להתחזק בעבודת ה', להתפלל ולהתחנך כדי להעביר את רוע הגזירה, או לכל הפחות להקל אותה ולו במעט. טרם הסתלקותו איבד את מאור עיניו, אך תמיד ידע מי ניצב לידו וכיצד מראהו. נפטר ב-ט"ו בחשוון ה'תרצ"ז (1937) (כשנתיים לפני פרוץ השואה). ציונו בקזבלנקה שבמרקו. חי כ-73 שנים. בזמן פטירתו הספידו הצדיק רבי שמעון אביקציץ זצ"ל. באותה שעה ירד גשם חזק מאוד, והרב ביקש: "**בזכות הצדיק ייפסק הגשם**", וכך היה.

סבו (מצד אביו): הצדיק רבי חיים הראשון (הגדול). **אביו:** הצדיק רבי יהודה (הדאן). **אמו:** מרת חביבה. **אשתו:** מרת זוהרה. **בניו:** הצדיקים רבי מאיר, רבי משה אהרן, רבי רפאל, רבי יואל. **בנותיו:** מרת חביבה, מרת קלארה. **מרבנותיו:** הצדיקים רבי יהודה (אביו), רבי חיים הראשון (סבו מצד אביו), הגאון רבי יעקב ביבאס.

שנים רבות לאחר פטירתו של ר' חיים, נסע הרב של קריית-ביאליק, ר' עמינדב קריספין, באוטובוס מחיפה לתל-אביב. על ידו ישב קצין משטרה, בעל דרגה בכירה, ובין השניים התפתחה שיחה. תוך כדי שיחה התברר להם מוצאם המשותף, העיר מוגדור. "זכית להכיר את הרב חיים פינטו?", שאל הרב. "כמובן", ענה הקצין, "וכי מי אינו מכיר את הצדיק? אני חייב לו את חיי". לתמיהתו של הרב, סיפר לו הקצין כיצד ניצלו חייו בזכותו של ר' חיים פינטו.

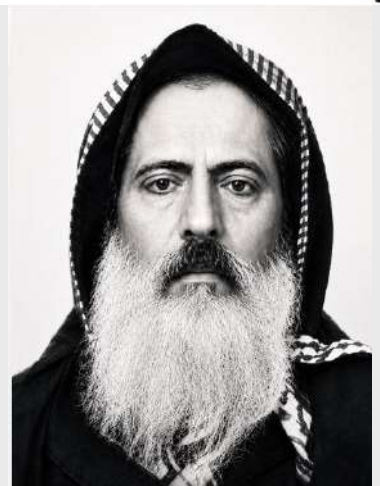
"כאשר הייתי נער צעיר", התחיל הקצין את סיפורו, "רציתי לרכוש משאית, ולהוביל סחורות בחברת תובלה צרפתית. זו הייתה פרנסה טובה, אבל באותו זמן היו הדרכים בחזקת סכנה. מלחמה התנהלה בין הממשל הצרפתי במרוקו לבין המורדים המוסלמים, שארבו בדרכים לנוסעים והרגו בהם. אמי דאגה לי מאוד, ועל כן לקחה אותי לביתו של ר' חיים לבקש את ברכתו, לפני שאני עושה צעד כל כך משמעותי בחיי, ועוזב את הבית. שמחתי לקבל את ברכת הרב, אבל, כאשר ציווה עלי לקנות גלימת מוסלמים ולהניח אותה בתא הנהג-התקוממתי כולי. "כבוד הרב", אמרתי, "כיום כבר לא נוהגים ללבוש גלימות. זה לבוש מיושן, והדור הצעיר מתקדם ומתלבש בחליפות אירופאיות. מדוע שאני, שאיני מוסלמי, חייב להחזיק גלימה בתא הנהג?"

"עשה כדבריי", ענה לי הרב בניחותא, "**יום יבוא והגלימה תציל את חיך**". אמי הפצירה בי מאוד לשמוע בקול הרב, וגם אני חשבת, שאם לא יועיל- בודאי לא יזיק להחזיק גלימה בתא הנהג. אחרי הכל, הגלימה לא תופסת מקום רב, ואם היא מקופלת- אף אחד לא מבחין בה. אמי קנתה לי גלימה, ואני הנחתי אותה על יד תיק הטלית והתפלילן בתא הנהג. התחלתי לעבוד כנהג בחברת מובילים, והנסיעות הממושכות ברחבי הארץ השכיחו ממני את הגלימה.

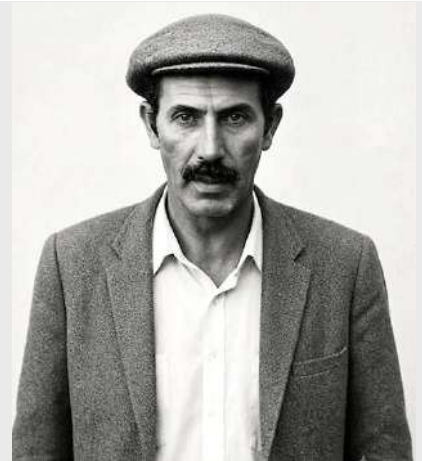
באחד הלילות הגענו לחניון ועצרנו לחניית לילה. היה זה חניון מסודר לנהגים, שבו נהגנו ללון מחשש להתנפלות המורדים. בהיותי עייף מהדרך הארוכה, התכרבלתי בתא הנהג והתכוננתי לשינה ממושכת. **בגלל הקור, התעטפתי בגלימה**, וכעבור מספר דקות ישנתי שנת עמלים מתוקה. בבוקר התעוררתי משנתי העמוקה, רענן ומלא כוחות. הסטתי את הגלימה, הורדתי את השמיכה והצצתי החוצה אל החניון. מראה הזוועה שנתגלה לעיני עורר בי חלחלה.

התברר, כי באותו לילה הגיעו המורדים המוסלמים לחניון. הם עברו בלאט ממשאית למשאית, ובכל מקום, שבו ראו נהג בעל לבוש אירופאי, חשבו שהוא צרפתי והרגו אותו. מי שהיה עטוף בגלימה המוסלמית המסורתית, ניצל מהגורל המר. מכיוון שהייתי עטוף בגלימה, הסיקו שגם אני מוסלמי, ולא נגעו בי לרעה.

למחרת האירוע הנורא, עזבתי את חברת התובלה. מיהרתי לבית הצדיק, ברכתי ברכת "הגומל", ובאותו שבוע ארזתי את חפצי ועליתי לארץ ישראל. זכותו של הצדיק רבי חיים פינטו עמדה לי להינצל ולעלות לארץ", סיים הקצין את סיפורו המדהים, "ובזכותו אני חי!".

המקובל הנסתר רבי יהודה לאון פטילון זצ"ל ('הצייר הקדוש') - נולד בסלונקי שביוון, למשפחה מצאצאי מגורשי ספרד. בילדותו התחנך על ידי סבו המקובל רבי יהודה, אשר הדריכו בעבודת ה' ובתורת הנסתר. כדי להתחמק מגיוס לצבא היווני עזב את יוון, שהה בטורקיה ובצרפת, ולבסוף עלה לארץ ישראל והשתקע בשכונת שבזי בתל אביב-יפו. היה מקובל, צדיק נסתר, חסיד ועניו, שהסתיר את גדולתו בתורה ובקבלה ועסק לפרנסתו בציר. נודע כבעל מופת, ורבים נושעו מתפילותיו. היה בקי גדול בעולם הנשמות והגלגולים, עסק בתיקוני נשמות, וניחן בראייה רוחנית מיוחדת. היה מעמודי התווך של חבורת הצדיקים הנסתרים בדורו, ובהם רבי משה יעקב הכהן רביקוב ('הסנדלר הקדוש'), רבי יוסף וולטון, רבי אברהם פיש ('הרצף'), חכם מנחם מנשה, רבי חיים אבישלום כהן פרחיה ('החלבן') ואחרים, שהיו נפגשים יחד וממתיקים סוד. צדיקים אלו נראו כפשוטי העם, ואף שכניהם לא הכירו בגדולתם, שכן הסתירו את דרגתם במסווה של בעלי מלאכה פשוטים, כגון: צייר, סנדלר, רצף ושמש. פעמים רבות שלח חכם מנחם מנשה אנשים שביקשו ישועה אל רבינו. לאחר פטירתם התפרסמו עדויות רבות על גדולתם ועל היותם מן הצדיקים הנסתרים שבדור. נפטר ב-ט"ו מרחשוון ה'תשל"ה (1974), ונטמן בבית העלמין סנהדריה בירושלים. עד היום פוקדים רבים את ציונו ומספרים על ישועות.

סבו: המקובל ר' יהודה. **אביו:** הצדיק רבי יעקב. **אמו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת ויקטוריה (בת רבי יצחק ניסן ומרת שושנה). **בנו:** רבי יעקב. **בתו:** מרת שרה. **אחיו:** רבי ניסים. **אחיותיו:** מרת זהבה, מרת מרים. **מרבותיו:** המקובלים רבי יהודה (סבו), חכם שמואל ארוואס. **מתלמידיו:** המקובל רבי חיים אבישלום כהן פרחיה ('החלבן').

על ראייתו למרחקים ורוח-קודשו מובא בספר 'עוד יוסף חי' כי בשנת ה'תש"ך לערך באו אל הרב פטילון שניים מתלמידיו וסיפרו לו כי חכם ר' יוסף עדס מיישבת 'פורת יוסף' בירושלים, סיים עם תלמידיו את מסכת שבת, וגם הם במסגרת שיעורי ערב שהתקיימו בת"א סיימו את הלימוד, ולכן החליטו לערוך במשותף מסיבת סיום נכבדה במירון, מקום ציונו של רשב"י הקדוש.

הם הוסיפו וביקשו ממנו שיצטרף אליהם. הרב האזין לדבריהם ואמר: "רואה אני עתה אדם בדרגת מלאך היושב על קברו של בניהו-בן-יהוידע, לראשו חבוש כובע ברט והוא לבוש מכנסי חאקי. בידו נמצא ספר כוונות והוא מכוון ייחודים. אם תבטיחו לי כי תיסעו לקברו של בניהו בן-יהוידע אצטרף אליכם, כי יודע אני שישהה שם עד לשבוע הבא וברצוני לראותו מקרוב".

לשמע דברים אלו היוצאים מפיו של רבינו, שידוע היה בראייתו הטובה למרחקים, הנהנו שני התלמידים בראשם להן, וכי יפקדו את ציון המבוקש. משיצאו למסע יחד עם רבם, השתטחו תחילה על ציונו של רשב"י במירון, ואח"כ חגגו ברוב פאר והדר את מסיבת הסיום. למחרת, עם נץ החמה התפללו שחרית ושמו פעמיהם לכיוון קברו של בניהו בן-יהוידע הנמצא ביציאה מצפת. מרחוק ראו את מצבת האבנים הנמצאת באמצע השדה ולידה ישב אדם שתאם בדיוק את תיאורו של הרב

פטילון. היהודי חבש כובע ברט ולבש מכנסי חאקי. כשהתקרבה המכונית אל ציון הצדיק, מיד קם ר' יוסף דיין מהקבר וזז הצידה תוך שהוא ממשיך ללמוד מתוך הספר.

כל החברה ירדו מהרכב, התפללו וערכו שבע הקפות במקום. שני התלמידים ששמעו מפי הרב פטילון על הימצאות הצדיק, התבוננו בו ועקבו אחריו וגילו כי הספר שבידו זה ספרו הקדוש של השד"ה ע"פ הרש"ש "בניהו בן-יהוידע". הם ניגשו אליו ואמרו: "יודעים אנו שכבודו צדיק נסתר. הרב פטילון גילה לנו, תודיע לנו מה שמך ונפגוש אותך בירושלים". משראה ר' יוסף כי עלו על עקבותיו ולא יוכל להתחמק מהם, מסר להם כי שמו "יוסף דיין" ולא יספך לדבר איתם. כך החלה התגלותו של עוד אחד מהצדיקים הנסתרים ליחידים.

○ יפר יהודי בר אורין ששמע מחברו שזכה להיות נוכח בסעודת ברית-מילה של אדם מסוים. באותו מעמד היו נוכחים הצדיקים ר' יוסף וולטון ור' יהודה לאון פטילון. החבר סיפר שעמד לידם ושמע איך שהם מתלחשים ביניהם, ואחד אומר לשני: "מדוע אליהו הנביא עדיין לא הגיע לברית?".

ר' פטילון השיב לר' וולטון: "היות ועוונותיהם של מספר אנשים מהנוכחים מעכבות". לאחר זמן קצר שמע איך מתלחשים שוב הצדיקים ביניהם ואומרים: "הנה הגיע אליהו הנביא באיחור, כנראה שזכות הציבור גרמה שגייע היות ונמחלו עוונותיהם בזכות הברית", ונמשך עוד הדו-שיח בין צדיקים אלו.

מובא בספר "חכם מנחם מנשה" מעט על גדולתו של הרב: פעם שהה אדם מסוים בבית הרב פטילון, ולפתע ראה חתולה נכנסת לבית הרב ונעמדת לפניו. הרב פטילון התבונן בה ואמר: "לכי, את מתוקנת!" מיד יצאה החתולה מחדרו של הרב. שאל אותו מקורב את הרב: "מי זאת?" - "זוהי נשמה של בחורה הייתה בת שבע-עשרה אשר חיללה את השבת ובאה בגלגול חתולה. עתה באה הנשמה על תיקונה וברגע זה נדרסה".

משיצא המקורב מבית-הרב, גילה לתדהמתו את נבלת החתולה מושלכת באמצע הכביש, היא נדרסה על-ידי משאית ברגע שיצאה מביתו של הצדיק. הסיפורים הנ"ל מעטים הם מיני רבות, מתוך הסיפורים שהיו עם הרב פטילון, בהם ראו אנשים רבים ישועות ונחמות.

האדמו"ר רבי שמואל פרנקל צ"ל (ר' שמואל קאמאדער, בעל 'אמרי שפר') נולד ב-ה' ניסן ה'תקע"ה (1815) בעיירה קאמאדע שבהונגריה. בגיל שש התייתם מאביו ועבר לגור אצל אחי אביו, הגאון ר' יצחק (אב"ד קראלי). בהמשך גר בבית גיסו, בעל אחותו, הגאון ר' זאב וואלף טננבוים (אב"ד ווערפעלעט, בעל 'רחובות הנהר'), וכן אצל הגאון ר' מאיר אייזנשטטר (אב"ד אונגוואר, בעל 'אמרי אש'). בגיל ארבע-עשרה נשא את מרת רחל. לאחר נישואיו התגורר בקאמאדע. מאוחר יותר עבר לברט'אויפאלו. עסק במסחר באתרוגים ובסחורות נוספות, משום שלא רצה ליהנות מכתרה של תורה. בשנת ה'תרל"ד (1874), בהוראת רבו האדמו"ר רבי חיים הלברשטאם מצאנז, התמנה לרבה של דאראג והיה לאדמו"ר הראשון לחסידות דאראג. התגורר בעיר עד סוף ימיו. גאון מופלג, צדיק ועניו. נודע כבעל מופת, ורבים נושעו מברכותיו ומתפילותיו. חסידים רבים נהרו אליו. תמך בהפרדת הקהילות האורתודוקסיות מן הנאולוגים. מסופר כי באספת רבנים בפשט, בהשתתפות הגאון רבי אברהם שמואל בנימין סופר (בעל 'כתב סופר'), הגאון רבי ישעיהו זילברשטיין (בעל 'מעשי למלך'), האדמו"ר רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים מסיגט (בעל 'יטב לב') וגדולי תורה נוספים, התנהל ויכוח, וכשלא הצליחו להגיע לעמק השווה הציע האדמו"ר מסיגט למסור את ההכרעה לרבינו. רבינו כתב שתי-עשרה הנהגות הראויות לכל יהודי, שנדפסו בראש ספרו 'אמרי שפר'. נפטר ב-ט"ו במר-חשוון ה'תרמ"ב (1881). חי כ-66 שנים. ציונו בדאראג שבהונגריה. חתנו, רבי זאב וואלף ציטראן, מילא את מקומו לאחר שבנו בכורו, רבי אברהם שרגא צבי, סירב לקבל את הנהגת החסידות. על שמו הוקם בית הכנסת 'אמרי שפר' בשכונת הר נוף בירושלים.

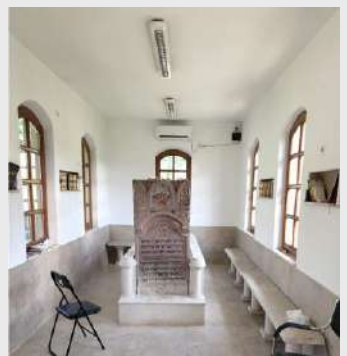
סבו: הצדיק ר' יחיאל מיכל. **אביו:** הגאון ר' שרגא פייבוש (אב"ד גינז-ריסקא). **אמו:** מרת גיטל. **נשותיו:** מרת רחל (זיווג ראשון- בת הגביר ר' יצחק מפאטשוי. נישאו כשהיה בן 14), מרת ברכה (זיווג שני- בת ר' יעקב דב נויגרשל, לימים אב"ד ברדיוב). **בניו:** ר' אברהם שרגא צבי (בנו הבכור), ר' מאיר. **בנותיו:** מרת מלכה (אשת ר' יעקב צבי וויסמאן, אב"ד סאביסלוי), מרת לאה (אשת ר' זאב וואלף ציטראן, ממלא מקומו ברבנות דאראג). **מרבותיו:** האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז, הגאונים ר' יצחק פרנקל (אב"ד קראלי), ר' זאב וואלף טננבוים (אב"ד ווערפעלעט, בעל 'רחובות הנהר'), ר' מאיר אייזנשטטר (אב"ד אונגוואר, בעל 'אמרי אש'), ר' אברהם יהודה הכהן שוורץ (בעל 'קול אריה'), רבי בנימין כ"ץ רפפורט ('רבי בנימין קאמאדער'). **מספריו:** **יאמרי שפר**- על התורה, סוגיות הש"ס ושו"ת. הספר כולל גם מדברי אביו, הגאון ר' שרגא פייבוש **סיפורי שמואל**- סיפורים, עובדות והנהגות מחייו ופועלו של רבינו **רבינו הקדוש מדאראג**- תולדותיו, הנהגותיו וסיפורי מופתים על רבינו **יתפארת שמואל**- תולדות, הנהגות וסיפורי מופתים על רבינו. עשרות שירים וניגונים מיוחדים לו, ובהם ניגון המצווה טאנץ המוכר בחסידות צאנז.

אחד מיהודי העיר ביסרמין, שעשה את דרכו לדברצין לרגל מסחרו, נפל באמצע הדרך והתעלף. מיד לקחו אותו אל בית הרפואה. לאחר בדיקה קצרה, הרופאים הגדירו את מצבו אנוש. הוא שכב על מיטתו והגיע עד ערש דוויו. הרופאים שטיפלו בו אמרו נואש לחייו, **הם לא נתנו לו סיכוי להישאר בחיים יותר משלושה ימים!** כששמעו, כי אין בידי הרופאים תרופה למחלתו, הובילו אותו ידידיו לביתו, כדי שלפחות יפטר בביתו ולא ימות בנכר. באותו שבוע ביום חמישי התקיים יריד בעיר דאראג. אשתו של היהודי ביקשה מאחד משכניה, שנסע ליריד, שכאשר יגיע לעיר, יכנס אל הרה"ק רבי שמואל פרנקל מדאראג זיע"א ויזכיר את שם בעלה לרפואה.

השכן הסכים. הוא נכנס אל הרבי, וסיפר לצדיק את שאירע והזכיר את שם שכנו. הוא ביקש שהרבי יברך את החולה ברפואה שלימה. הצדיק אמר לו, **שייכנס אליו שוב לפני שישוב לביתו.** השכן נלחץ מהתשובה והזכיר שנית, כי הרופאים אמרו שהחולה לא ישאר בחיים יותר משלושה ימים. אך הרבי ענה לו שוב, שייכנס אליו לפני שישוב לביתו, ועד אז אין מה לדאוג. ביום ראשון לפני שהאיש חזר לביסרמין נכנס שוב לקודש פנימה. הרבי נתן בידו חתיכת קוגל, שיריים ששמר מסעודת השבת, וציווה, שכשיגיע לעירו יתן את הקוגל לבני ביתו של החולה, **ושילחשו באוזניו בזה הלשון: "שמואל בן גיטל שולח לך קוגל זה. ובכוח קדושת רבינו האדמו"ר מצאנז זיע"א תזכה לרפואה שלימה."**

בני הבית עשו מיד, כפי שהתבקשו. הם ניגשו אל החולה, ששכב ללא הכרה כמה ימים ולחשו באוזניו. לתדהמתם החולה מיד התעורר וביקש מים לנטילת ידיים כדי שיוכל להתפלל, לאחר שבמשך מספר ימים לא יכול היה לעשות כן בגלל שהיה מחוסר הכרה. לאחר התפילה אכל מהקוגל, והתרפא לגמרי ממחלתו. (רבינו הקדוש מדאראג).

בצעירותו התפרנס רבינו ממסחר בנוצות. באותם הימים ריפוד הנוצות שימש לכריות וכיו"ב. כך רבינו פירנס את משפחתו. פעם אחת הגיע סוחר ומכר לרבינו כמות גדולה של נוצות. מחיר הנוצות נקבע בהתאם למשקלן. הסוחר ביקש להגדיל את הכנסותיו ועשה מעשה רמיה. הוא הוסיף אבנים קטנות, כדי שמשקל הנוצות יהיה גדול יותר. **רבינו מיד הבחין במעשה הרמיה. בגלל שרבינו לא רצה לבייש את הסוחר, לכן שילם את מלוא הסכום, כפי שהראה המשקל, למרות מצבו הכלכלי הדחוק.**

הרב הקדוש צבי הירש הלוי הורביץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תמ"א (1680) בטיקטין. בהתחלה שימש כרב העיר זבורוב. רבינו נהג להתפלל מנחה בערב שבת קודש כשלוש שעות רצופות. אביו ואחיו היו ממתנים לו לקידוש. רבינו בהתחלה התנגד לרבי ישראל בעל שם טוב שגר בעיר טלוסט הסמוכה לצ'ורטקוב והיתה כפופה למרותו. לאחר שנסע אליו פעם אחת וראה את גדולתו, רבינו חזר בו ומאז השניים התיידדו. פעם אחת הבעש"ט שָׁבַת בצ'ורטקוב אצל רבינו. הם דיברו יחד במשך שתיים-עשרה שעות ברציפות. כשהבעש"ט הקדוש עבר למז'בוז' הוא אמר לחסידיו בטלוסט שהוא משאיר שם את רבי צבי הירש שהוא צדיק כמוהו. האדמו"ר משינאווא אמר על רבינו שהוא קודש קודשים והיה מתענה משבת לשבת, עד שנולדו לו שני בנים (הגאונים הצדיקים ר' שמעלקא ור' פנחס בעל הפלאה). רבינו התפרסם לאיש קדוש. גאון ומקובל גדול. הגה"ק רבי יחזקאל לנדא (ה'נודע ביהודה') העיד עליו, שרבינו הוא מעמודי העולם ומהגדולים שבדור. בשנת ה'תפ"ו (1726) התחיל לשמש כאב"ד טשורטקוב. רבים פנו אליו ונושעו. אנשי העיר סיפרו גדולות ונפלאות מרבינו. ענוותן מופלא. לעת זקנותו התעוורר ל"ע ונעשה נס וחזר לראות. מלומד בניסים. נפטר ב-ט"ו בחשוון ה'תקי"ד (1753). חי כ-73 שנים. ציונו בצ'ורטקוב. רבים מתפללים על ציונו ונושעים שלא בדרך הטבע. הבטיח לבניו אחריו אם ח"ו תהיה צרה, יבואו או ישלחו להודיע לו על ציון קברו, ויתפלל בעדם ובוודאי ה' יתברך יעזור להם.

אביו: הצדיק רבי מאיר מטיקטין (המהר"ם מטיקטין), ממשפחת השל"ה הקדוש והרמ"א. **נשותיו:** מרת מלכה (בת הגאון רבי מרדכי, אב"ד לוצק), אשה נוספת (שמה לא נודע). **ילדיו:** הצדיקים רבי נחום הלוי (אב"ד פרוסקורוב), רבי שמואל שמעלקא מניקלשבורג, רבי פנחס (רבה של פרנקפורט דמיין), רבי אברהם, הבחור יהושע העשיל (נפטר בגיל חמש-עשרה). **בנותיו:** מרת אידל (נישאה לרבי משה יהושע, רבה של שטרים), מרת לאה, מרת מרים. **חתניו:** רבי יחיאל מיכל הלפרין. **מתלמידיו:** הגאון רבי יצחק הלוי איש הורביץ (אב"ד אה"ו).

שני אנשים היו שותפים במסחר שנים רבות. אחד מהם היה נותן כסף ואילו השני היה עוסק במסחר. את הרווחים היו מחלקים ביניהם. לימים נפטר האחד שנתן את הכסף. כסף רב שלו נשאר ביד שותפו העוסק במסחר. השותף לא רצה להחזיר ליורשיו את החלק שהיה מגיע לשותף. הנפטר הגיע פעם אחר פעם בחלום הלילה ותבע את שותפו החי שיעמוד עימו לדין תורה לפני בית דין של מעלה. השותף התעורר משנתו בבהלה כי הוא ידע שבצדק הוא תובע ממנו. הוא גם הבין שכדי לעמוד בפני בית-דין של מעלה עליו להיפטר מן העולם. הוא מיד רץ לרבינו וסיפר לו את כל מה שקרה וכי נפש המת תובע אותו בחלום לדין תורה של מעלה. כאשר רבינו שמע את דבריו הוא שלח את השמש שלו על קבר הנפטר ואמר לו להניח על המצבה הזמנה לבית-דין ובה כתב: "דין מבואר בשו"ע (חושן משפט סימן י"ד) כי התובע הולך אחר הנתבע, ולכן הוא מזמין אותו לעמוד לדין עם שותפו לפני הרב אב"ד של מטה שבעירו, ואם יש דין למטה- אין דין למעלה". הרב קבע לו זמן להגיע ביום פלוני ובשעה פלונית.

הרה"ג מורינו ברוך פיש אב"ד צ'ורטקוב העיד שהוא מכיר אישה זקנה מופלגת (נכדת הרבי ר' הירש'לי) שהיא זוכרת את המעשה. היא היתה אז ילדה קטנה. היא בעצמה הציצה דרך חרכי החלון הקטן שהיה שם מבית המבשלים לביתו אשר דרכו הושיטו לרבינו את מאכל שולחנו. היא העידה כי שמעה את הטענות מהנפטר ומהחי. היא לא ראתה את הנפטר, רק שמעה את קולו. לאחר שרבינו שמע את שניהם, הוא כתב שני פסקי דין, האחד לקח השותף החי, והאחד שם על השולחן. לפתע הפסק דין נעלם מעל השולחן. (מעובד מתוך 'שמן הטוב')

פעם אימו של רבינו שאלה את בעלה רבי מאיר: "מדוע מתעכב הבן שלנו בביה"כ יותר ממך ומהבן השני, האם תפילתו ארוכה משלכם?". רבי מאיר השיב: "דעי כי הבן רבי צבי הוא מקובל גדול וצריך להאריך בתפילתו כדי לכוון את כוונותיו הקדושות. הוא צדיק גדול מאוד. לראיה אראה לך את המלאכים שילוו אותו כשיחזרו מבית הכנסת". כשרבי צבי חזר מביה"כ, אביו נתן את מטפחתו לרבנית שתעבירה על עיניה ואז היא ראתה את המלאכים שבאו עם בנה הביתה ונחה דעתה. (מעובד מתוך 'זיכרון אשר')

מנהג זוגתו הרבנית היתה שהיא בעצמה הושיטה לו בכל בוקר השכם את החמין. בעת חוליה אשר בה נפטרה, היא קראה למשרתת וביקשה ממנה שהיא תמלא את מקומה. היא הזהירה אותה שלפני שתושיט את החמין, עליה להסתכל בין חרכי החלון למקום שבו ישב הרב. אם תראה איש אחד- תושיט רק כוס אחד, אם תראה שני אנשים- תושיט שתי כוסות. פעם אחת המשרתת ראתה דרך החלון כי רבינו יושב ולידו יושב אדם נוסף. המשרתת הכינה ומיהרה להושיט שתי כוסות. רבינו שאל אותה לאחר מכן: "מדוע היום הכנת שתי כוסות?". היא סיפרה לו על צוואת גבירתה הרבנית וכי היום ראתה שיש עוד מישהו עם רבינו. הצדיק אמר בענוות צדקו: "אם זכית לראות את צדיקה ואסור לי להשתמש בשירותיך". רבינו לא רצה עוד שתשמש אותו. היא בכתה והתחננה שיתן לה רשות גם לימים הבאים לשמש אותו. רבינו הבטיח לה שיתן לה כל די סיפוקה בביתו כל ימי חייה, רק באופן שמלאכתה תהיה רק בדברים קלים, כגון: להכין לפניו בגדים לבנים בכל ערב שבת קודש וכו' (מעובד מתוך 'שמן הטוב')

האדמו"ר המקובל הרב ישראל ניסן רוזנבאום מקרעשניף-קריית-גת זצ"ל- נולד ב-כ"ד ניסן ה'תש"ט (1949) בעיר רחובות בישראל. בברית נקרא בשם ישראל על שם הרבי מרוז'ין זיע"א. כבר בעת שהיה אברך צעיר לימים היה מקורב לאדמו"ר ה'בית ישראל' מגור. אביו גם שלח אותו לחזק את תושבי קריית-גת. בשנותיו הראשונות לאחר נישואיו גר ברחובות בסמיכות לאביו. בחודש תמוז ה'תשכ"ט (1969) אביו האדמו"ר נפטר בפתאומיות. לקראת חג הפסח ה'תש"ל (1970) עבר לגור בקריית גת. למרות גילו הצעיר, שהיה כ-20 שנים בלבד, הוכתר לאדמו"ר מקרעשניף - קריית גת. עם השנים הקים ישיבה חסידית מצומצמת. בשנותיו הראשונות בקריית-גת יזם להביא ציבור חרדי לעיר. הראשונים שהגיעו מיוזמתו היו חסידיו גור בתקופת האדמו"ר ה'פני מנחם' זצ"ל. עם הזמן השכונה הפכה להיות קריה חרדית. שנים לאחר מכן יזם להקים שכונה חדשה בשם 'קריית רמות דוד' ואכן השכונה הוקמה, כיום הקריה הקודמת מכונה 'הקריה הישנה'. בקריית רמות דוד הקים בית-כנסת בשם 'רמות דוד' ושטיבלך. מוסדותיו כוללים ת"ת, גני ילדים וכולל אברכים. קהילתו מונה כמה עשרות משפחות. בכל שנה, בנר שלישי של חנוכה, חגג את 'יום ההצלה' שלו מהמחלה האורורה וכן נהג לנגן בכינור כפי שנהגו אבותיו. ענוותן מופלא. בעל רוח-הקודש.

רבים פנו אליו ונושעו. רבינו למד את תורת הקבלה עם מקובלים רבים, בעיקר פורסם שלמד חברותא בקבלה עם הרב ששון מזרחי, למרות שרבינו הסתיר זאת מענוותנותו, אבל אחרי פטירתו כבר פורסם. נפטר ב-ט"ז חשוון ה'תש"פ (2019). בהלווייתו השתתפו אלפים שבאו מכל הארץ. חי כ-70 שנים. ציונו באוהל אדמו"רי קרעשניף רחובות. המלל על מצבתו נכתב שמו בצורה פשוטה ללא תואר "אדמו"ר" כפי שביקש בצוואתו. בנו הבכור רבי דוד משה הוכתר לשמש כאדמו"ר מקרעשניף-קריית גת במקום אביו. שאר בניו הוכתרו לאדמו"רים מטערישאן, טשרנוביץ ומיאלען.

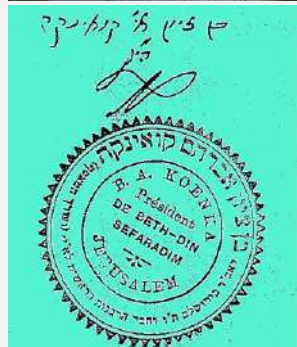
סבא (מצד אמו): האדמו"ר ר' חיים מרדכי מנדבורנה. **אביו:** האדמו"ר רבי דוד משה מקרעשניף. **אמו:** מרת אסתר רחל. **אשתו:** מרת יוטא מרים (בת האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא מערץ מקהילת 'תולעת יעקב' מברוקלין). **מרביתיו:** אביו, האדמו"ר ר' דוד משה. **חברותא:** המקובל הרב ששון מזרחי. **בניו:** האדמו"ר ר' דוד משה (ממשיך דרכו של אביו. נשוי לבת-שבע בת ר' עקיבא רבינוביץ, האדמו"ר מפוריטוב), האדמו"ר ר' יחזקאל שרגא מטרישאן (נשוי לרבקה מרים, בת האדמו"ר ר' אריה רוזנפלד מפניסק קרלין), האדמו"ר ר' חיים מרדכי מקרעשניף צ'רנוביץ' (נשוי לבתו של האדמו"ר ר' דוד קאהן מתולדות אהרן), האדמו"ר ר' שלום אליעזר זאב ממיאלן (נישא לבתו של האדמו"ר מראדושיץ). **בנותיו:** מרת מלכה שרה (נישאה לבן דודה ר' חיים מרדכי, ראש ישיבת קרעשניף ברחובות), מרת נחמה גיטל רבקה (נישאה לר' יחזקאל שרגא לעווין), מרת חיה אסתר רחל (נישאה לר' מרדכי, בן ר' משה קאהן ראש ישיבת תולדות אהרן), מרת חוה ביילא (נישאה לר' צבי, בן הרב דב בערל וויס), מרת פייגא (נישאה לר' שלמה צדוק, בן רבי יהושע זיבאלד גאב"ד אלדשטאדט), מרת שפרה ברכה (נישאה לר' יוחנן, בן הרב מתתיהו טברסקי, רב קהילת רחמיסטריווקא בביתר עילית). **מספריו:** **ינועם ישראל**- מדברי תורתו שנאמרו בטישים ומעמדים.

יום אחד יוס'ל אחד מחסידי הרבי נכנס אליו. היה זה כשרבינו היה עוד צעיר לימים. החסיד סיפר על חבירו הטוב ליפא שנשאר ברוסיה. הוא הוסיף המצב של חבירו הוא בכי רע. הוא כלוא בעוון שמירת תורה ומצוות. הרבי שמע ואמר: "גש לבית הדואר ושלח אליו מברק ובו תכתוב: בקרוב מאוד תשתחרר לא רק מהמאסר הקשה, אלא בכלל מרוסיה!". החסיד סבר שהרבי הצעיר לא מודע למציאות שבה היהודים נמצאים ברוסיה. "רבי, אני מגיע משם. ברוסיה אדם שנתפס בעוון של שמירת תורה ומצוות עבירה זו נחשבת שם כעבירה קשה מאוד. הוא נמצא שם כלוא כבר זמן רב. ברוסיה לא יוצאים מהכלא ביום אחד ובטח לא אדם שנתפס בעבירה חמורה", הסביר. אבל הרבי בשלו: "אני יודע. אבל הגיע זמן גאולתו של חברך". החסיד נוכח לראות שהרבי מבין את העניין, ורץ לבית הדואר לעשות כפי שהורה לו.

ליפא חבירו סגור בתא כלא בקייב. השהות הארוכה בכלא התחילה לתת את אותותיה. מצבו הגופני והנפשי התחיל להתערער. יום אחד, הוא רואה בחלומו אברך צעיר קורא בשמו: "ליפא, הגיע זמן גאולתך. עוד מעט ייפתח התא שלך. צא מיד מהכלא, אל תהסס! תגיע היישר לשדה התעופה בקייב. שם יחכו לך אישורי היציאה מברית המועצות". ליפא התעורר מהחלום שהיה נראה מציאותי אבל כל כך רחוק מהמציאות שבו הוא נמצא. והנה, דלת התא שלו נפתחת בחריקה. חייל רוסי שעמד במסדרון לפני התא רמז לו לצאת. הוא צעד במהירות לכיוון השער. קצינים וסוהרים נמצאים בכל פינה אבל להפתעתו אף אחד לא מעיף לעברו מבט. השער פתוח והוא יצא משם במהירות. הוא התרחק מהר ככל האפשר. רק כשהיה רחוק מהכלא העז להסתובב לאחור כדי לוודא שלא רודפים אחריו.

הוא מיהר לשדה התעופה. החלום מתממש לנגד עיניו. גם אישורי יציאה לארה"ב היו בידו. רק לאחר שירד מהמטוס התקשר לחבירו. משפחתו וחבירו הצטרפו אליו ושמעו על הנס הגדול שהיה. הוא גם סיפר להם על החלום שקדם לסיפור הצלתו. "איך נראה האברך שראית בחלומך?", יוס'ל ביקש לדעת. "אברך צעיר לימים. יפה עיניים וטוב רואי", ליפא. סיפר, "פאותיו וזקנו אדמוניים". הוא המשיך בתיאורו. יוס'ל ענמה בתדהמה: "זה הרבי מקרעשניף שגר בקריית גת!". כששמע דודו של רבינו, האדמו"ר מקרעשניף-ירושלים, את הסיפור, אמר שרבינו הוא 'הבעל שם טוב' של הדור! קרדיט תמונה: עיר האבות: CC BY-SA 4.0 | Wikimedia Commons

הגאון הרב בן ציון אברהם קואינקה זצ"ל - נולד ב-כ"א ניסן ה'תרכ"ז (1867) בעיר העתיקה בירושלים. משפחתו נושאת את שמה של עיר מוצאה קואינקה בספרד ולאחר הגירוש התיישבה בסלוניקי. הוריו עלו מסלוניקי לארץ במחצית המאה ה-19. בהיותו כבן שמונה שנים היה בקי בחמישה חומשי תורה עם פירושיהם וכן בפרקים ממשניות ומספר סוגיות בגמרא. בשנת ה'תרל"ו (1876) בהיותו כבן תשע שנים בלבד התחיל להניח תפילין ונשא את הדרשה הראשונה שלו בציבור. משנת ה'תרל"ח (1878), והוא בן 11, החל לכתוב לעצמו חידושי תורה ושמו יצא לתהילה ולעילוי. בשנת ה'תרמ"ב (1882) התחתן ועבר לגור בשכונת 'אוהל משה' שמחוץ לחומות. בשנים אלה, היה סמוך על שולחן אביו והקדיש את עצמו ללימוד תורה כשאביו רוכש עבורו ספרים. בשנת ה'תרנ"א (1891) נפטר אביו ורבינו נאלץ לנהל את עסקיו, אך ההצלחה לא האירה לו פנים. בשנת ה'תרנ"ו (1896) ייסד את כתב העת התורני 'המאסף', שאיגד חידושי תורה של רבנים שונים מתקופתו. קרוב ל-19 שנים יצא כתב העת כשרבינו משקיע בו את כל הונו וכוחו. בשנת ה'תרנ"ז (1897) התמנה כדיין בבית הדין של חכם ניסים ברוך וחכם שלמה סוזין ור' יצחק אשכנזי, ובשנת ה'תרנ"ח (1898) החל לשמש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים'.

רבינו נמנה עם חברי מועצת הרבנות הראשית הראשונה. בשנת ה'תרנ"ט (1899) יצא כשד"ר בשליחות ישיבת 'בית אל' והכוללים הספרדים שבחברון. בדרכו עבר לבבל והגאון חכם ר' יוסף חיים הציע לו לכהן כרבה הראשי של בגדד, אך רבינו סירב. בשנת ה'תרס"ג (1903) חזר לארץ והראשון לציון ר' יעקב שאול אלישר מינה אותו כראב"ד בירושלים. בשנת תרס"ו (1906), הקים את 'בית הזקנים לעדת הספרדים' בירושלים ועמד בראשו. בשנת ה'תרצ"א (1931) התמנה כרבה של חברון, תפקיד שבו שימש עד למאורעות ה'תרצ"ו (1936). נפטר ב-ט"ז בחשוון ה'תרצ"ז (1936). חי כ-69 שנים. ציונו בהר הזיתים.

אביו: ר' אברהם. **אמו:** מרת בכורה דונה. **אשתו:** מרת אסתר קואינקה (בת דוד, בת ר' יהודה קואינקה). **ילדיו:** ר' אברהם, ר' יהודה, ר' יצחק. **בנותיו:** מרת רחל (נישאה לר' אליהו יפרח), מרת דונה (נישאה לר' אליהו סיתון). **מרבנותיו:** הגאונים ר' מרדכי ישראל שריזלי, ר' מנחם בכר יצחק, ר' וידאל חנוך אנג'ל, ר' אליהו כהן. **מתלמידיו:** הגאון ר' בן ציון מאיר חי עוזיאל (הראשון לציון), ר' אברהם פינטו, ר' בן ציון פיזאנטי, ר' בנימין לוי, ר' חנניה גבריאל, ר' יוסף לוי, ר' משה ניסים, ר' ניסים דאנון, הסופר יהודה בורלא, חוקר ארץ ישראל דוד בנבנישתי. **מספריו:** **יהושע ציון-דרושים** על התורה **זיכרון לאברהם-חידושים** על המשניות **תפארת ציון-בירורי** סוגיות והלכות בש"ס לפי סדר הא"ב. **הזיכרונות והתולדות-אוטוביוגרפיה** ויומנו של רבינו **קונטרס כללים-כללים** לפי סדר הא"ב. **פרפראות לחכמה-הלכות** ופסקים **ידרושים-דרשות** שנדפסו בקבצים שונים.

רבינו ידע אף את מועד פטירתו. סיפר הגאון ר' חיים דוד הלוי שבצעירותו גדל בשכונת 'אוהל משה' בירושלים. באותה תקופה גרו בשכונה זו יותר מתריסר רבנים ספרדים גדולי עולם. רבינו התפלל בביה"כ 'טראנטו' ור' חיים דוד הלוי זכה להתפלל עימו. פניו של אותו גאון היו מאירות באור עצום. אביו, ר' משה הלוי שימש כשליח ציבור באותו ביה"כ. פעם אחת ר' משה הלוי ביקש מרבינו שירשה לו להתפלל את תפילת מוסף כשליח ציבור ביום הכיפורים למרות שרבינו בכל שנה נהג בעצמו להתפלל תפילה זו. רבינו ענה לו במיתון וענוות חן כדרכו: "אתה צעיר ותזכה עוד שנים רבות להתפלל מוסף ביה"כ, ואילו אני קרוב לזיקנה ואיני יכול לוותר". מובן מאליו שכך היה.

כעבור מספר שנים לאחר הכנסת ספר תורה להיכל, פנה ר' משה הלוי לרבינו והזמין כרגיל לתפילת מוסף. להפתעת הכל סירב רבינו לעבור לפני התיבה כאשר ר' משה הלוי מפציר שוב ושוב ברבינו, ענה הצדיק שאין הוא יכול מסיבות בריאותיות. כאשר הרב עמד על סירובו התערב גבאי בית-הכנסת ר' יעקב ברוך (ששימש גם כמזכיר ראשי של הרבנות הראשית) ועודד את ר' משה הלוי להתפלל מוסף. כשהגיע בתפילת החזרה לוידי, עבר רבינו לפני התיבה וביקש לומר את הוידי. הצדיק פתח בבכי ואת כל הוידי אמר בקול בכי ואנחה. אותו וידיו החריד מאוד את כל המתפללים שהכירו את הצדיק כאדם השמח תמיד.

אחרי יום הכיפורים נודע, שבאותו ערב כתב את צוואתו וכעדים החתים את ר' יעקב ברוך ואת ר' אליהו פרדס (רבה של ירושלים). הרב אמר להם כי מקובל היה שבאותה שנה שלא יוכל לעבור לפני התיבה לתפילת מוסף ביום-הכיפורים תהיה שנת הסתלקותו. ימים אחדים אחרי חג הסוכות חלה רבינו. בשכונה פשטה שמועה שמצבו של רבינו קשה מאוד. כשבני ביתו בכו למראה סבלו, אמר להם: **"אל תבכו, עדיין יש לי זמן עד יום פלוני שעה פלונית"**. ואכן כך בדיוק היה. רבינו נפטר במועד שנקב. אז הבינו שרבינו לא רק גדול בתורה אלא גם צדיק גמור שידע לכוון בדיוק את שעת הסתלקותו. (מעובד מתוך שו"ת 'עשה לך רב' חלק ו' סימן מ"ג עמ' קמ"ט)

על שקידתו העצומה בתורה גם במצבים קשים שפקדו את חייו זאת לא ניתן לתאר ולשער. רבינו ניהל יומן ובו גולל את שאירע עימו. פעם אחת חלתה בתו הקטנה במחלה קשה ל"ע וכולם חרדו מאוד לגורלה. במקרה כזה מטבע הדברים כל הבית היה מלא בקרובים וידידים שונים שהיו באים לבקר כדי לראות מה שלום הילדה וכן להסיח את העצב. בינתיים הילדה הגיעה עד שערי מוות כאשר בבית היו אביו, אימו, חמותו ורבינו. החמה מיד הלכה לבית הרבנים ר' מרדכי ור' יצחק אשכנזי לקרוא להם.

הרבנים הגיעו לבית וראו כי הילדה גוססת. הם חיפשו את רבינו ושאלו: "היכן הרב?". התשובה הייתה כי הוא יושב בחדר הסמוך. הם נכנסו ולהפתעתם המרובה ראו את רבינו יושב ולומד בשעה קשה זו כאשר הוא מוקף בספרים רבים. פליאתם הייתה עצומה והם שאלו את רבינו: "כיצד ייתכן ורבינו שנמצא בשעה קשה זו מסוגל לשבת וללמוד? הרי הבת גוססת?". השיב להם רבינו: "ומה בידי לעשות? הרי כל בני הבית נמצאים ומה שאפשר להשתדל ולדרוש ברופאים ולהביא תרופות הרי כבר הם משתדלים לעשות". (מתוך יומנו האישי, הובא ב'המאסף' לר' עזרא בצרי חוברת 1 עמ' 103)

הגה"ק רבי עמרם רוזנבאום חסידא צ"ל- נולד בשנת ה'תק"ן (1790) בהונגריה. מצאצאי גדולי ישראל, ובהם המהר"ל מפראג, ר' העשיל מקראקא ורבי אדם בעל שם. מילדותו ניכרה קדושתו, ומאז עמד על דעתו התקדש בקדושה יתירה. העיד עליו מרן רבי משה סופר (ה'חתם סופר') שלא הניח כמותו בצדקות בחוץ לארץ. שקד על לימוד התורה בהתמדה, ולאחר שהתפרסם בקדושתו נתווסף לו הכינוי 'חסידא'. בבית חמיו למד שנים אחדות בשקידה עצומה. בשנת ה'תקע"ד (1814), בהיותו כבן 24 התמנה לאב"ד אירשא. בשנת ה'תק"ף (1820) התמנה לרבה של מאד שבהונגריה. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח הקודש. מלומד בניסים. נודע כבעל מופת. דרכו בקודש הייתה להתענות משבת לשבת. בשנת ה'תקפ"ו (1826) עלה לארץ. המסורת מספרת כי הספינה שבה הפליג הקדימה להגיע תשעה ימים לפני המועד המשווער. התיישב בצפת, ותוך זמן קצר התמנה לנשיא 'כולל החסידים'. באותה עת לא נהגו לקבור עוד בבית העלמין הישן בצפת מחמת מחסור במקום, אולם רבינו, ברוח קודשו, הצביע על מקום פנוי וביקש להיטמן בו. כשעה לפני פטירתו זכה לראות את האור הגנוז מששת ימי בראשית, ובירך עליו בשם ומלכות: "המאיר לעבדיו מאור הגנוז מששת ימי בראשית". נפטר ב-ט"ז במר-חשוון ה'תק"ץ (1829). חי כארבעים שנה. ציונו בבית העלמין העתיק בצפת.

אביו: רבי משה נחום. **אשתו:** מרת ביילא חיה (בת הגה"צ רבי ישראל ברי"ל, אב"ד פלאטא; נישאה לו בהיותו כבן שלוש-עשרה). **ילדיו:** הגאונים ר' משה, ר' יוסף. **בנותיו:** מרת מרים (בזיווג ראשון נישאה להגה"צ רבי אלימלך דיין, ובזיווג שני נישאה יעקב בלום, אב"ד שאמשאן), מרת אביטל נחמה (נישאה להגה"צ רבי אברהם דייטש). **חתניו:** הגה"צ רבי משה יהודה לייב הלר, להגה"צ רבי יצחק הרה"ג רבי מאיר זינגר. **מרבותיו:** הגאון רבי מרדכי בנט. **מתלמידיו:** הגאונים רבי שמואל מסלנט (לימים רבה של ירושלים), רבי זאב וואלף טננבוים (אב"ד ווערפעלעט), רבי ישכר דב פריעד מזשיבוצ'.

שנים רבות היו אביו ואמו חשוכי בנים, ותמיד התפללו, שיפקדו בזש"ק. פעם אחת אירע, שליד ביתם נעצרה עגלת סוסים, מתוכה ירד בעל עגלה אשר הכרת פניו ענתה בו, כי צדיק הוא. הקיש על פתח הבית וביקש, שיתנו לו להניח תפילין דר"ת, כי ירא, פן תשקע עליו החמה, ועדיין לא הניח. ר' משה נחום הכניסו לביתו וקבלו בסבר פנים יפות. האורח הניח את התפילין וביקש להמשיך לדרכו. אולם בעל-הבית הפציר בו, שיסעד את לבו טרם יציאתו לדרך. הלה נעתר לבקשתו, סיים לאכול והתחיל לברך ברכת-המזון. כשהגיע לברכת הרחמן, הגביה קולו ואמר: הרחמן הוא יברך את הרב בעל הבית... אותם ואת זרעם".

כשסיים לברך, פנה אליו בעה"ב ואמר לו: 'הרי עדיין לא התברכנו בזרע, ומה ראה מר לברך אותנו ואת זרעינו?! מי ייתן, שברכתכם תתקבל וניוושע בבנים'. ענה העגלון ואמר: 'רואה אני את הסיבה, שבעטיה לא נפקדתם בבנים. **מול ביתכם במרחק רב מתנוסס מגדל. בית תיפלות של הנוצרים. כשיוצאים אתם מפתח ביתכם נתקלים מבלי משים בהסתכלות בשתי וערב הנועץ על גג המגדל.** הקב"ה רוצה לפקוד אתכם בזש"ק, ולכן אין מן הראוי, כי הרבנית תביט אפילו פעם אחת בצורת השתי וערב, כי זה פוגם מאד ח"ו. על-כן עצתי שתעקרו מדירה זו, ואז תיוושעו. **הדברים נכנסו ללבם, הם עברו מיד לגור במקום אחר ונפקדו בבן זכר, אשר נקרא בשם עמרם.**

מעשה והוריו נסעו לקרלסבאד בהשאירם את הילד אצל קרוב משפחתם. הימים היו ימי צינה וכפור, באמצע הלילה קם אחד מבני המשפחה שאצלם שהה הילד בחששו, שמא יתקרר, כיסה את הילד במעיל צמר, והילד היה שקוע אז בשנתו. **כאשר הניח את המעיל על גבי הילד, החל הילד להדעזעזע ולבעוט בכל כוחו, עד שזרק ארצה את המעיל.** הלה כיסהו שוב, והמחזה נשנה שוב ושוב.

למחרת נשאל הילד, מדוע לא נתן לכסותו במעיל, בעוד הקור היה עז. הילד לא ידע מה לענות, הוא אמר, שלא הרגיש כלל, שנתנו עליו מעיל ושהוא זרקו ארצה. לימים כשספרו את הדבר לפני ר' משה נחום (אביו של רבי עמרם) **ביקש שיבדקו את הבגד, אם נקי הוא משעטנז, יצאו ובדקו ואכן, התגלה כי היה במעיל שעטנז, ויהי הדבר לפלא.**

פעם בליל הסדר שאל את אביו: "מדוע כשפותחים הדלת לאמירת 'שפוך חמתך' מקבלים את פני אליהו הנביא בפנים שמחות וקוראים 'ברוך הבא' ובשעת יציאתו, מדוע אין יוצאים ללוותו?!". השיב לו אביו בתמיחה: "וכי מי רואה אותו בצאתו?". הילד הוסיף אף הוא לתמוה ואמר: "**הרי כשם שרואים אותו בכניסתו כך רואים אותו ביציאתו.**" האב התפעל מדברי הילד ושמר זאת בלבו...

בהיותו כבן שלוש שנים התעורר פעם באמצע שנתו בבכי נוראות. אביו ניעור לקול הבכי, ניגש בחרדה ושאל: "מה לך בני?" הילד השיב, כי חלם שאביו שכח להעמיד ליד מיטתו מים לנטילת ידיים ולכן התחיל לבכות. אביו מיהר להגיש המים ליד מיטתו ונחה דעת הילד.

פעם הלך עם מאחרו בק"ק מאדע לקדש הלבנה ברחוב העיר, שהיה ממוקם מול בית אדון אחד, ובא משרתו עם כלי נשקו בידו לגרשם משם למען לא יפריעו שינת האדון, ובקפצו עליהם אמר בינו לבין עצמו בתפילות: "רבש"ע וכי לא יכלת בפחות רשע אחד כזה בעולמך?!", ובבוקר נשמע בשורה מבהילה בעיר, כי משרת האדון מת פתאום בלילה, והיה לפלא והתפרסם מעשה זה גם בין הגוים.

בהיותו ילד כבן שמונה חזר פעם מבית רבו בקול בוכים ועינים דומעות. לשאלת הוריו על פשר בכיו השיב, **שהרבי בישר להם היום בשורה מרה, אודות פטירתו של אותו גאון וקדוש הגאון רבי אליהו זלמן מווילנא זיע"א (הגר"א) שנשתלק זה עתה בחוה"מ סוכות,** והרבה לספר להם על רוב גדולתו וקדושתו.

הוסיף שהרבי סיים, כי 'חובה עלינו להשתדל ולעשות, כל מה שלא-ל ידינו למלאות את החלל הריק שנוצר בהסתלקותו של צדיק זה'. כששאלו אביו: 'מה בדעתך לעשות?'- השיב בתום, **שבדעתו מהיום והלאה להשכים קום ולהוסיף שעה אחת בלימוד התורה קודם התפילה, ובכך יושלם במעט החסר הגדול...** ואמנם, קיים מה שאמר, ובשעה זו קנה שלימות בתורה יותר ממה שבכל היום כולו.

האדמו"ר רבי מנחם מנדל האגר מקוסוב זצ"ל (בעל 'אהבת שלום')- נולד בקולומיאה בשנת ה'תקכ"ח (1768). מצאצאי גדולי ישראל, ובהם המהר"ל מפראג, רבי העשיל מקראקא ורבי אדם בעל שם. למדן עצום. שקד על התורה בהתמדה רבה. גאון בנגלה ובנסתר. עניו. בעל רוח הקודש. בתחילת דרכו עסק במסחר כדי להתפרנס. בשנת ה'תקס"ב (1802), בהמלצת גדולי הדור, התמנה לרבה של קוסוב. אלפים נהרו אליו כדי להתברך מפיו ולשמעו עצה ותושיה. מייסד חסידות ואבי שושלת אדמו"רי קוסוב שממנה הסתעפו חסידויות ויז'ניץ, סערט-ויז'ניץ, נדבורנה וחסידויות נוספות. פעל רבות למען עניי ארץ ישראל והשיג עבורם תרומות רבות. כיהן כנשיא קופת רבי מאיר בעל הנס במחוזות בוקובינה ומארמורש. על אף עול הפרנסה והעניות הגדולה ששררה בביתו עד שנאלץ לחתוך בצל לארבעה חלקים ולחלקו לבני משפחתו המשיך לשקוד על התורה בהתמדה מופלאה. נפטר ב-י"ז בחשוון ה'תקפ"ו (1825). חי כ-57 שנים. ציונו בקוסוב.

אביו: ר' יעקב קופיל חסיד (מתלמידי הבעל שם טוב הקדוש). **אמו:** מרת חיה. **אשתו:** מרת שיינה רחל (בת דודו הרבני החסיד רבי שמואל שמחה זימל מקוסוב). **ילדיו:** האדמו"ר רבי חיים (בעל 'תורת חיים', מילא את מקום אביו בקוסוב), רבי דוד (רב זאבלוטוב). **בנותיו:** מרת שרה, מרת לאה. **מרבתי:** הצדיקים ר' משה יהודה לייב מסאסוב, ר' זאב וולף מצ'רני-אוסטראה, ר' משולם פייבוש הלר מז'באריז' (בעל 'יושר דברי אמת'), ר' צבי הירש מנדבורנה (בעל 'צמח ה' לצבי'), ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק. **מתלמידיו:** הגאונים ר' משולם נתן מרגליות (אב"ד בארדיטשוב), ר' צבי אלימלך מדינוב (בעל 'בני יששכר'), ר' אליעזר מדז'יקוב, ר' נפתלי מליז'נסק, ר' שרגא פייביש מבראדשין, ר' מנחם מנדל (בעל 'דרך אמונה'), ר' שמואל משינאווא (מ"ס 'רמתיים צופים'). ר' אליעזר זאב מבוטשעטש. **מספריו:** **אהבת שלום**- דרושים וחיידושים על התורה בדרך החסידות.

אנשי העיר ז'באריז' למדו להכיר את גדלותו של רבינו כי היה מלומד בניסים. אחד התושבים הקצה עבורו חדר מיוחד כדי ששם יתאכסן בכל פעם שיבוא להתאבק בעפר רגלי רבו. שם הכין עבורו מיטה, שולחן, כיסא וכלים, וארוחתו - ארוחת מלכים. לבעל האכסניה היתה בת יחידה אשר בעת ההיא הייתה עדיין נערה צעירה. היא דאגה לכבד את החדר של רבינו, להביא לו אוכל ולספק לו די מחסורו.

חלפו מאז מספר שנים. הבת נישאה לאיש. **יום אחד לפתע הוכתה בסנוורים בשתי עיניה ל"ע.** מיד הם פנו איתה אל רופאים מומחים לבקש למענה ארוכה ומרפא, אבל הם נלאו למצוא תרופה ומזור. כאשר אביה התייעץ עם ידידים מה לעשות, יעצו לו שיסע לקוסוב אל רבינו אשר בינתיים במרוצת השנים התפרסם שמו לתהילה. הוא רצה להגיע לרבי ולהזכיר לו את כל החסד שבתו עשתה עבורו בנפשה ובגופה, מלבד מה שהוא הוציא הוצאה מרובה לכבודו.

הדרך מז'באריז' לקוסוב היא מאוד ארוכה. באישון לילה ואפילה האיש ובתו הגיעו לשם. הם לא ידעו היכן יש אכסניה, רק במקום אחד הבחינו מרחוק בנר דולק. כאשר הם נגשו לשם הם ראו כי זה בית המדרש של רבינו. מכיוון שהיה אז קר מאוד ובביהמ"ד דלקה אש בתנור, שמחתם גדלה שיוכלו לכל הפחות להתחמם ולהינפש מעמל הדרך.

לאחר מנוחה של מספר שעות, משמשו של רבינו הגיע ואמר ליהודי **כי הרבי שלח אותו וביקש ממנו להביאם לביתו.** לשאלת החסידים היושבים בבית-המדרש מהמשמש, מדוע נחפז היום לבוא לביהמ"ד בשעת לילה מאוחרת, השיב **כי הרבי הקיצו משנתו וזירזו לבוא לביהמ"ד, שיביא אליו את האורחים שבאו ממרחקים.**

היהודי הכין לו מראש קוויטל שבו כתב את מצב בתו וסכום עבור פדיון נפש - ויחד עמה נכנסו אל הקודש פנימה. בבכיות שפכו את ליבם בפני רבינו על מצבה הנורא. האישה העירה כי מן הראוי שהצדיק יעשה טובה למענה ויעלה ארוכה למפתה, מכיוון שהיא טרחה למענו רבות כשהיה מתאכסן בביתם בעבר. "אל תדאגו כלל", רבינו אמר ליהודי ולבתו, "כבר ב"ה הכינותי עבורכם רפואה מגן עדן!".

הרב הושיט את מטפחתו וביקש שתשים אותה על עיניה. **כאשר האישה עשתה כן, היא התחילה לראות כשאר בני אדם.** אביה הופתע לאין שיעור, עד כי היה קשה לו להאמין שראיית בתו חזרה כבראשונה!

כששמעה שהרבי ביקש ממשמשו שיביא לו קפה, היא הלכה בעצמה בזריזות למטבח והביאה את המשקה לרבינו. היא אמרה כי מאחר שהיתה משרתת אותו בילדותה, מן הראוי שתשרת אותו גם כעת. כשהביאה את הקפה, רבינו אמר לה: "ישר כח" - ובירכה שוב בבראות. היהודי עם בתו הבריאה חזרו לביתם שמחים לאין שיעור.

הגה"ק מנאסויד זיע"א סיפר שרבו הגה"ק רבינו יחזקאל שרגא הלבפשטאם (בעל 'דברי יחזקאל' משינאווא) זיע"א כאשר היה פעם על ציון הרה"ק רבינו מנחם מנדל מקוסוב בעל 'אהבת שלום', השתהה שם הרבה זמן. כאשר בא לבית בנו הרה"צ ר' פינחס יוסף זצ"ל חתן הרה"ק בעל תורת חיים זיע"א שאל אותו: "למה איחר כל-כך לבוא?".

השיב לו שהרגיש שם קדושת ארץ ישראל, ולא היה יכול לפרוש משם. כאשר חותנו הרה"ק האדמו"ר ר' חיים האגר מקוסוב זי"ע בעל 'תורת חיים' שמע את דבריו, הוא העיד על זה כי אמת ונכון הדבר, כי כן אמר אביו הקדוש זיע"א, שהוא קידש את עצמו שיהיו ד' אמות שלו בקדושת ארץ ישראל.

הרב הצדיק רבי בנימין זאב חשין זצ"ל - נולד בחודש אלול ה'תרס"ט (1909) בירושלים. כבר מילדותו הצטיין בחריפותו ובשקיפתו המופלגת, ואף בהיותו ילד קטן נזהר שלא להשמיע קול בכי כדי שלא לצער את הוריו. למד בישיבת 'עץ חיים', וזכה לסיים את הש"ס כולו עוד קודם נישואיו. התחתן בשנת ה'תרפ"ח (1928) אשתו סיפורה כי היה קם בכל לילה לאמירת 'תיקון חצות' בבכיות קורעות לב, עד שהייתה מבקשת ממנו שיפסיק, מפני שבכיותיו שברו את ליבה. מגדולי חסידי ברסלב. מקובל. ראש ישיבת המקובלים 'שער השמיים'. ניחן במתק שפתיים, וטרח רבות בקירוב רחוקים באמצעות שיעוריו, שבהם השיב רבים מעוון. המקובל רבי ציון ברכה התבטא עליו: "צדיק יסוד עולם", והמקובל רבי מרדכי שרעבי היה רגיל לומר: **"רבי בנימין זאב חשין קדוש קדוש"**, ובכל פעם שהיה נכנס היה קם לכבודו. מלומד בניסים.

גאון בנגלה ובנסתר. עניו. שקידתו בתורה הייתה מופלאה, והיה בקי גדול בחכמת כף היד והפרצוף. נהג בפשטות מופלאה. לעיתים נסע לאשדוד לאדמו"ר רבי מאיר אבוחצירא, ויחד היו עוסקים בתורת הסוד. היה מעורר תדיר על מעלת אמירת 'התיקון הכללי', וכן לסיים בכל שבוע לפחות פעמיים את ספר התהילים - פעם אחת בימות החול ופעם נוספת בשבת קודש - כתיקון גדול לכל הפגמים. נפטר ב-י"ז בחשוון ה'תשמ"ט (1988). חי כ-79 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' נחמיה. **אמו:** מרת פינה רילה. **אשתו:** מרת חנה ליבא. **בניו:** ר' צבי (משיב בשיבת מיר, מחסידי ברסלב, גאון בנגלה ובנסתר), ר' אהרן, ר' יוסף צבי, ר' דוד, ר' אברהם. **בנותיו:** מרת מרים, מרת רחל (נישאה לר' מנחם בן ציון וילהלם). **מרבתי:** ר' שמואל הורביץ (מחסידי ברסלב), הצדיק הנסתר ר' ישראל יצחק משי זהב. **חברותא:** הגאונים ר' שלמה זלמן אויערבך, המקובלים ר' מרדכי שרעבי, ר' ציון ברכה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' ראובן אלבז, ר' יעקב ישראל לוגאסי, ר' רפאל זר, ר' בנימין בצרי, ר' אורי זוהר, ר' אליעזר שלמה שיק, ר' ניסן דוד קיוואק ור' שלום סבג.

ערב שבת אחת, אירעה תקלה חריפה ברכבו של נהגו המסור ר' אליעזר ב"ח הי"ו, ועקב כך המשאבה של הרכב התרוקנה מן השמן כליל. בעל מוסך שבדק את הרכב אמר: **"הבעיה מורכבת, ורק לאחר השבת אפשר לתקנה"**, וביקש, שיבוא אליו לאחר השבת. באותו יום התכונן רבינו כדרכו לנסוע לכותל, אולם התפלא מדוע ר' אליעזר רוצה להזמין מונית, כשהוברה לו, כי אי אפשר לנסוע ברכב הפרטי, נענה הצדיק ואמר: **"ר' אליעזר, כי בשמחה תצאו. ניסע ברכבך כדרכנו לכותל"**.

הלה ניסה להסביר, כי הדבר לא מציאותי, אך רבינו חזר על דבריו שוב, ואכן **למרבה הפלא, נסע הרכב לכותל כאשר המשאבה הרוסה וללא שמן**. ביציאתם מן הכותל שוב אמר לו רבינו: **"כי בשמחה תצאו"** - ומיד החלו בנסיעה והגיעו לבית הרב במהירות יותר מן הרגיל. בשבוע שלאחר מכן לקח ר' אליעזר את רכבו למוסך.

כשנבדק הרכב ע"י בעל המוסך, תמה הלה על ר' אליעזר: **"באת לצחוק ממני? הרי תיקנת כבר את הבעיה... המשאבה מצוינת, והשמן במשאבה מלא"**. הלה סיפר לו בקצרה את אשר אירע ביום ששי, ועל גדולתו וקדושתו של הצדיק הרב חשין זצ"ל, בעל המוסך התרגש ואמר: **"אתה חייב לקחת אותי להתברך מהרב הזה"**.

לפני יותר מעשרים ושש שנים, הרב בנימין זאב חשין היה נותן שיעור שבועי בבית הכנסת כל יום שלישי. ליד אותו בית-כנסת גר אדם שבלשון המעטה לא אהב זאת, והיה מרעיש בכוונה, כדי להפריע לשיעור. הרב יצא אליו וביקש ממנו בעדינות, שלא יפריע. **אותו אדם תפס בזקנו של הרב, והתחיל למשוך אותו בכוח, תוך כדי שהוא קורא בקול לאשתו: "תביאי מהר מספריים"**. מיד ניגשו מספר אנשים מבית-הכנסת והדפו את האדם המתפרע. **למחרת היום, אותו אדם התיישב בתחנת אוטובוס, ברחוב ז'בוטינסקי ברג"ג, ולא קם יותר**.

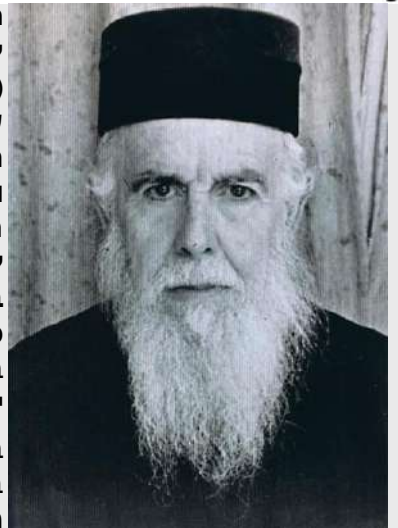
נכדו הרה"ג ר' יצחק חשין שליט"א סיפר, כי היה פעם יהודי המתגורר בצרפת, אשר חלם פעם אחר פעם על איזה 'זקן' המעוררו שוב ושוב לחזור לדרך ה', הלה נשבר וסיפר את חלומותיו לדודו המתגורר בארץ הקודש, דודו יעץ לו כי יבוא ארצה ויחד יסעו לשריד בית מקדשנו הכותל המערבי להתפלל לה'. והנה, כשהגיעו לכותל הוא רואה לפתע איזה 'זקן' היושב ואומר תהילים, **הלה רק ראה את פניו נפל והתעלף במקום**. כשחזר להכרתו שאלו אותו: **"מה קרה?" הלה סיפר כי זה הזקן אשר הופיע לו בחלום כמה פעמים בצרפת, והזהיר אותו, שיחזור למוטב. זקן זה היה לא אחר מאשר רבינו בנימין זאב חשין זצ"ל**.

ויפר הרב מנשה גליקזאהן על ענוותנותו המופלאה של רבינו: באחד משיעוריו הקבועים בספר ליקוטי מוהר"ן, כשהקהל גומע בצמא את אימרותיו נכנס אדם שדעתו השתבשה עליו רח"ל, **וסטר על לחיו של רבינו**. הציבור שהיה בהלם מהמחזה המביש, רצו לטפל באותו אדם ולהוכיח אותו על שביזה ת"ח, אך רבינו עצר בעדם והמשיך בשיעור, כאילו לא אירע דבר. וכאילו לא די בכך ניגש רבינו באצילות רוח לאותו יהודי אומלל והגיש לו כוס מיץ קר. אשר תלמידיו מזגו לו לפני כן. כשהגיע לביתו, לאחר אותו מקרה הפטיר בשפלותו שכנראה מחמת החום הכבד ששרר במקום, עשה אותו יהודי, מה שעשה.

פעם אחת הזמינו את רבינו לשאת את דבריו. רבינו כמובן ניאות להזמנה. משוש חייו היו השיעורים, בהם היה מלהיב את נשמות ישראל לאביהם שבשמיים. כשהתקרב היום המיועד, נתלו מודעות ענק על לוחות המודעות בירושלים ובהם נכתב, **כי הרב הגאון ר' בנימין זאב חשין ימסור דרשה וכו'**. רבינו שסלד כל ימיו מתארים ומקילוסין, כאב על אותם תארים שנכתבו במודעות. מה עשה? **הלך ממודעה למודעה וקרע את המילים 'הרב הגאון'**. וכך נראה רבינו הולך ברחובות ומשמיט תארים, שסלד מהם בתכלית.

אם ראשונים כמלאכים - הרב הגאון רפאל ברוך טולדנו זצ"ל

הרב הגאון רפאל ברוך טולדנו זצ"ל - נולד במקנס שבמרוקו בשנת ה'תר"ן (1890). נצר למשפחה של ארבעים וחמישה דורות של רבנים וחכמים ששימשו בקודש. ממגורשי ספרד (מצאצאי ר' יוסף טולדנו). בני המשפחה התיישבו בעיר מקנס. בילדותו נקרא ברוך ולאחר שחלה בגיל עשר הוסיפו לו את השם רפאל. כבר בצעירותו התגלה כבעל כישרון רב ובעל התמדה עצומה ותפיסה מהירה ובעל זיכרון חזק ובתוך שנים מועטות היה בקי מופלג בש"ס ובפוסקים. בשנת ה'תרס"ח (1908) בהיותו כבן 18 התמנה לדיין במקנס לאחר שידע את השולחן ערוך ונושאי כליו על בורים. בשנת ה'תרע"ז (1916) לאחר פטירת אביו, התמנה לאב"ד ולרבה הראשי של העיר. תפקיד אותו מילא במשך 46 שנים. הקים מוסדות רבים: **ביקור חולים** - סיוע רפואי לעניים בחינם. **דובב שפתי ישינים** - בית דפוס שבו הוציא לאור ספרים של חכמי מרוקו. **שובו בנים** - תנועה לחזרה בתשובה. **מלביש ערומים** - אספקת ביגוד לנזקקים. **מוהר הבתולות** - סיוע לחתנים ולכלות. **ת"ת** - שמנה כ-1,800 תלמידים. **ישיבה** - אליה נהרו מכל קצוות המדינה. **בתי חינוך לבנות ישראל ומושב זקנים**.

בנוסף הקים ישיבה לבני הכפרים והעיירות הסמוכות. דאג למחסורם של תלמידיו, החל בביגוד ומזון וכלה בטיפול רפואי. מדי יום מסר שיעורי תורה בבית מדרשו לפני כ-150 משתתפים. בימי שישי היה מחלק בעצמו לעניים כספים שגבה מתושבי העיר. בשנת ה'תשכ"ג (1963) עלה לארץ והתיישב בבני ברק, תחילה בשכונת זיכרון מאיר, ובסוף ימיו בשכונת רמת אהרן. דרש דרשות התעוררות וחיזוק בקרב עולים ממרוקו ביישובים כדי להשפיע עליהם לשלוח את בניהם לישיבות. **בקי גדול בכתבי הזוהר ובספרי האריז"ל**. **גאון בנגלה ובנסתר**. צאצאיו הקימו ישיבות ובתי מדרש על שמו: ישיבת חזון ברוך בצרפת, ישיבת אור ברוך בירושלים וקהילת עטרת ברוך בבני ברק. נפטר ב-י"ח חשוון ה'תשל"א (1970). חי כ-80 שנה. ציונו בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק.

אביו: הגאון ר' יעקב (רבה של מקנס). **אמו:** מרת חנה (לבית סודרי). **אשתו:** מרת רחל (בת רבי שלום עמאר). **ילדיו:** ר' יוסף (רב קהילת 'עטרת ברוך' בבני ברק), ר' יעקב (ראש ישיבת 'חזון ברוך' בצרפת), שלום (נפטר בילדותו). **בנותיו:** מרת גאולה, מרת מזל טוב, מרת מרים, מרת פרלה, מרת רבקה. **חתניו:** ר' שלמה טולדנו (קרוב משפחתו), ר' יוסף טולדנו (קרוב משפחתו), ר' דוד צבי מרצבך (בנו של ר' יונה מרצבך, ראש ישיבת קול תורה), ר' יצחק סייאג. **מרבותיו:** הגאונים ר' יעקב (אביו), ר' חיים בירדוגו (רבו המובהק), ר' חיים משאש (רבו במוסר), ר' יוסף אלקובי (רבו בקבלה). **מתלמידיו:** הגאונים ר' יצחק טולדנו, ר' ישראל אליזרע, ר' מישאל דהאן, ר' יצחק אוחנה, ר' דוד מלול, ר' דוד בר חן, ר' מרדכי טולדאנו ור' יהודה קיסוס. **מספריו:** **יקיצור שולחן ערוך** - למנהגי מרוקו ופיוטים (המוכר בפיוטו 'אשור שירה'). **ייקוד החמה** - תולדות רבינו ישו"ת רבי ברוך.

מוצ"ש, בחוץ משתוללת סערה, וגשם זלעפות ניתר ארצה. בבית שוכב רבינו, רתוק למיטתו מחמת חוליו, ובניו קוראים לפניו מהספר 'אור החיים' הקדוש. מישוה נכנס וסיפר שיהודי פלוני מהעיר אושדא נכשל בעסקיו ופשט את הרגל, ונושיו הערביים מבקשים להרשיעו בפלילים ולהשליכו לכלא. כהרף עין נותר רבינו ממיטתו, והכריז שהוא נוסע בזה הרגע לאושדא - **מרחק של כארבע מאות קילומטרים! לא עצר בעדו חוליו, לא תשישותו וחולשתו, לא השעה המאוחרת ולא הסערה המשתוללת**. שלוחי מצווה אינם ניזוקין, ועליו לעשות כל שביכולתו! מיד התעטף באדרתו ויצא אל רציף הרכבת, נסע במשך תשע שעות רצופות, הגיע לאושדא ונכנס מיד לעובי הקורה.

הרב ניהל בעצמו מגעים מייגעים עם בעלי החוב הערביים, הצליח להשפיע עליהם לוותר על מחצית החוב אם המחצית השניה תשולם במזומן. אז פנה לנגידי היהודים באושדא, התרימם, שילם לבעלי החוב ופדה את שטרי החוב וקרעם. קיבץ עוד 600,000 פרנקים, ומסר אותם לסוחר לסוחר פושט הרגל, כדי שיפתח מחדש את מסחרו, ויעמוד על רגליו. לאחר מכן שב, וחזר למקנס, למיטת חוליו...

כשרבינו היה אב לילדים רכים, אחד מבניו השתובב והיה צריך להענישו. נטל הצדיק את בנו, הוכיחו על התנהגותו הבלתי ראויה. הילד הכיר בחומרת מעשיו והרכין את ראשו בבושת פנים. הילד ידע, שהעונש מגיע לו והוא הבטיח שלא ישוב לסורו. לאחר מכן יצא מחדר האב, אל אמו ואל אחיו, שהיו בחדר הסמוך. לפתע מן החדר הפנימי נשמע קול בכי. מיהרו להיכנס פנימה, ומה רואות עיניהם? **האב הצדיק, בוכה ומתייפח... "מה לך, אבא?" קראו בקול. "אני מייסר את עצמי על עונשו של הילד", השיב. **"אם חטא הילד - זהו הכישלון שלי, כאביו מחנכו. לו הייתי מדריכו כראוי, היה מתנהג בהתאם. כישלוננו הוא כישלוננו!"** הוא המשיך לבכות ולערוך חשבון נפש.**

כל לילה היה רבי רפאל ברוך מתעורר ב"אשמורת התיכונה" יורד מעל מיטתו ויושב על הקרקע לערוך "תיקון חצות" ופעם כשעמד בתחינה זו התאמץ והתמוגג בים של דמעות, עד שנפלה עליו תרדמה בחלומו נגלה אליו אליהו הנביא והגיד לו, מה שהגיד, עד שהתאושש ויקץ, בחדרו ישן אז על גבי מיטה סמוכה, חניכו הצעיר רבי מישאל דהאן זצ"ל (כיהן כרבה של באר-שבע). מרוב שמחה והתרגשות העירו רבי רפאל ברוך ובשר לו, "אשרי מי שראה פניו בחלום".

במשך השנים התגורר הרב בדירה בשכירות ונימוקו עימו: "עדיין לא נבנה בית המקדש - ביתו של הקב"ה - ולי תהיה דירה משלי?". אולם בשנותיו האחרונות החל להתעניין ברכישת דירה. בני ביתו נדהמו לשמוע על כך, ושאלו את הרב, מדוע במשך שנים לא חשוב היה לרב לרכוש דירה, ואילו כעת באחרית ימיו הוא פועל לקנות דירה? ענה להם הרב: **"כל עוד האחריות על מעבר דירה הייתה מונחת על כתפי, אז הרשיתי לעצמי להימנע מרכישת דירה, אולם היות שזקנתי - ואם אסתלק מן העולם, תצטרך הרבנית להיטלטל מדירה לדירה... לכך כמובן לא אסכים"**. וכך היה - זמן קצר לאחר רכישת הדירה התבקש הרב לבית עולמו.

קרדיט תמונה: שלמה סיטון | Public Domain | Wikimedia Commons

הגאון הרב נחום פרצוביץ זצ"ל - נולד ב-כ"ח אדר ה'תרפ"ג (1923) בטרוק. התמדתו ואהבתו לתורה היו מופלאות. סיפר פעם לילדיו כי בגיל חמש ידע את כל חמשת חומשי התורה בע"פ ובגיל שמונה שנים ידע את כל התנ"ך בע"פ. בגיל תשע אביו שלח אותו לישיבת ראמיילס שבבילנא. שם נודע תוך זמן קצר כאחד המופלגים בחבורה. ר' יעקב גלינסקי זצ"ל סיפר לימים כי אחד מראשי הישיבה אמר לו שהילד 'נחום טורק' לא הביא לו מנוח בשיעוריו לרוב קושיותיו המוצלחות. אביו, שידע את חשקו הרב להתמדת התורה, ביקש מאחד התלמידים שישים לב לבנו הקטן וידאג למילוי צרכיו הפעוטים באוכל ובלבוש. ברבות הימים אותו תלמיד סיפר: "אכן הייתי צריך להשגיח עליו מאוד מאוד". כשהיה כבן שתים-עשרה עבר ללמוד בברנוביץ. היה נושא ונותן עם רבו מרן הגאון ר' אלחנן וסרמן הי"ד יום-יום אחרי השיעור. כשהיה כבן ארבע-עשרה נסע ללמוד תורה בקמניץ. רבינו סיפר כי בתקופה זו כה התמיד בלימודיו, עד כי לא היה לו זמן אפילו לפשוט את בגדיו בלילה לפני שעלה על יצועו לישון. בקיץ ה'תרצ"ט (1939) כשהיה כבן שש-עשרה נסע ללמוד בישיבת מיר שבפולין ונודע כה'עילוי מטרק'.

בתקופת השואה הישיבה עברה לווילנא, לאחר תקופה לקידאן ולאחר מכן ליפן. אח"כ הישיבה עברה לשנאי שבסין ובהמשך לארה"ב. בחודש תמוז ה'תש"ט (1949) עלה לארץ. משנת ה'תשכ"ה (1965) התחיל לכהן כראש ישיבת מיר לבקשת הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל שהעריצו ביותר ואף קם לכבודו כאשר נכנס להיכל הישיבה. במשך השנים העמיד תלמידים רבים, מהם רבנים וראשי ישיבות בארץ ובעולם. לשיעוריו המופלאים יצא שם ותהילה בכל עולם הישיבות. גדולי וטובי הלמדנים נהרו לשיעוריו. במשך שבע-עשרה שנים סבל מייסורים קשים אבל מעולם לא התלונן על כך. כל אדם שבא לבקרו התקבל אצלו בהארת פנים מיוחדת ובחביבות יתירה למרות ייסוריו הקשים. בעל זיכרון מדהים. היה יכול לצטט דברים, ששמע מפי רבותיו אפילו אם עברו חמישים שנה. נפטר ב-י"ח בחשוון ה'תשמ"ז (1986). חי כ-63 שנים. ציונו בחלקת הרבנים בהר המנוחות.

אביו: רבי אריה צבי (רב העיר טרוק). **אמו:** מרת קישא. **אשתו:** מרת עטל (בת הגאון רבי חיים שמואלביץ, ראש ישיבת מיר). **ילדיו:** הגאונים ר' צבי (מראשי ישיבת מיר ברכפלד), **חתניו:** הגאונים ר' חיים מנדל ברודסקי (ראש ישיבה בטורונטו), ר' יצחק הלמן (ר"מ בישיבת מיר), ר' אשר אריאלי (ר"מ בישיבת מיר). **מרבותיו:** הגאונים ר' ברוך בער לייבוויץ, ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' שלמה היימן, ר' דוד רפפורט הי"ד, ר' יחזקאל לוינשטיין. **חברותא:** הגאונים ר' נחום לסמן, ר' שמואל בירנבוים (ראש ישיבת מיר). **מתלמידיו:** הגאונים ר' דב ברל אייזנשטיין (ראש ישיבת 'קריית מלך'), ר' משה הבלין (ראש ישיבת 'תומכי תמימים'), ר' עזריאל לוי, ר' אביגדור נבנצל (רב הרובע היהודי), ר' אליהו ברוך פינקל (מראשי ישיבת מיר), ר' חיים קמיל (ראש ישיבת אופקים), ר' שמואל יעקב בורנשטיין (ראש ישיבת חברון-גאולה), ר' יונה רכניצר (ראש ישיבת צ'רנוביל), ר' שבתי רפפורט, ר' אליעזר צבי סילבר (ראש ישיבת 'דרך חכמה'), ר' אברהם אויערבך (ראש ישיבת קרלין), ר' אפרים צוקרברג (ראש ישיבת 'תפארת צבי'), ר' יצחק ברקוביץ, ר' אהרון לופיאנסקי. **מספריו:** **יחידושי רבי נחום** - חידושים על מסכתות יבמות, גיטין, בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא **בניין נחום** - ליקוטים מתורתו, קורות חיו וזכרונות מתלמידיו.

הגאון ר' אליהו דולינסקי מבני-ברק סיפר שהוא עדיין זוכר היטב את ר' נחום כשהיה כבן תשע שנים בלבד, כאשר נכנס לישיבה יחד עם אביו רב העיר טורקא כדי להתקבל לישיבה. באותה שעה הר"מ הגר"מ איטקין זצ"ל מסר שם שיעור בסוגיא ד'תגרי לוד'. כל העת הילד נחום שאל ואפילו התווכח עם מגיד השיעור כשהוא היקשה שוב ושוב על דברי ר' איטקין.

המגיד התייחס ברצינות לדבריו ואמר: "זוהי קושיית הגאון ר' יעקב יהושע פלק מח"ס 'פני יהושע'". לאחר מכן ר' איטקין אמר לו שעל הערה זו כבר עמד הרשב"א במסכת פלונית וכו'. עוד סיפר כי הוא זוכר כיצד אנשים שעמדו מהצד התפעלו ממחזה מופלא זה. הם לא הבינו כיצד יתכן שילד קטן פחות מגיל עשר עומד בכל הלהט ומתווכח עם מגיד השיעור בכל כוחו. במיוחד כשמדובר בסוגיית 'תגרי לוד', שהיא אינה סוגיא קלה כלל. כמובן שראשי הישיבה נעתרו לבקשת אביו והוא התקבל מיד כתלמיד מן המניין בישיבה. (שמך לא שכחנו)

כאשר רבינו למד בישיבת מיר, הוא היה לומד כל בוקר לפני התפילה עם הגאון הגדול ר' נחום לסמן זצ"ל. כך למד במשך עשר שנים רצופות מיום ליום. המשגיח הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין צו"ק"ל התפעל תמיד מהרציפות של לימוד קבוע בצוותא במשך שנים ללא הפסק כלל וכלל. בימים ההם היה מורגל בפיהם של תלמידי ישיבת מיר שיש שני ר' נחום: רבי נחום פרצוביץ ורבי נחום לסמן. שניהם היו 'מתמידים' והלמדנים של הישיבה. באחד מימי החורף כששלג כבד ניתן על העיר, רק שניים נשארו ללמוד בהיכל הישיבה - רבינו ור' נחום לסמן. הדבר היה לאות ולמופת לכל בני הישיבה בהתמדתם הנוראה.

במשך שבע-עשרה שנותיו האחרונות חלה במחלה איומה ל"ע וסבל יסורים קשים ונוראים. בהתחלה ניסה להסתיר את דבר מחלתו. איש לא ידע על כך חוץ מבני משפחתו. גם החברותא שלו לא ידע על מחלתו. רבינו נלחם בכל כוחו במחלה ולא ויתר על סדריו עד כמה שניתן. אחרי תקופה מסויימת הפסיק למסור את שיעוריו מחוסר כוח. ר' נחום סירב לקבל עזרה כל העת. תלמיד אחד סיפר כיצד ר' נחום קם ממקומו, מבצע מכאיב וקשה עבורו, וניגש בעצמו לארון הספרים להוציא ספר מתוכו. רבינו סירב לקבל אפילו שירות פעוט זה מהזולת. בהזדמנות אחרת, הוא עזב את החדר למספר דקות באמצע שיחה עם תלמיד אחד. דבר שעלה לו במאמצים רבים ובכאב ניכר. לאחר מכן נודע כי ביקש לשוחח איתו. במקום לבקש מהתלמיד שהיה בחור צעיר לעזוב את החדר, ר' נחום העדיף לעבור בעצמו לחדר השני.

מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצוק"ל - נולד ב-ט"ו בסיוון ה'תרפ"ח (1928) בווילנה. בשנת ה'תרצ"ה (1935) עלתה משפחתו לארץ ישראל והתיישבה בתל אביב. כבר בהיותו ילד קטן חשקה נפשו לגדול בתורה וביראה ואביו שלחו ללמוד בישיבה לצעירים. בהמשך למד בישיבה שהקים רבו בפרדס חנה. לאחר מכן למד בישיבת חברון בירושלים. בעקבות מלחמת השחרור בשנת ה'תש"ח (1948) הוריו ביקשוהו ללמוד בסמוך אליהם ולכן עבר לישיבת פוניבז' בבני ברק. בעקבות הנחייתו של מרן החזון אי"ש זיע"א עבר ללמוד בישיבת סלובודקה שבעיר עם חבר שנצרך לכך. לאחר נישואיו גר בשכונת גאולה, בסמוך לישיבת חברון, ולמד כשלוש שנים בכולל שבישיבת מיר. החל למסור ועדים בישיבת 'כנסת חזקיהו' כששכנה בזכרון יעקב. בשנת ה'תשט"ו (1955) כאשר רבינו היה כבן 27 הזמינו המשגיח הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצוק"ל לכהן לצידו כמשגיח קבוע ואף היה יושב מולו מאזין לשיחותיו. בתקופה שלאחמ"כ עבר להתגורר ברכסים סמוך לישיבה הקדושה כנסת חזקיהו.

לאחר פטירת רבי אליהו לופיאן זצוק"ל, מונה למלא מקומו כמנהלה הרוחני של הישיבה. בשנת ה'תש"ל (1969) ביקשו הרה"ג הלל כגן (משגיח ישיבת גרודנא) לכהן בה כמנהל רוחני. בשנת ה'תשמ"ז (1986) ביקשו הגאון רבי יהודה עדס שליט"א לכהן כמשגיח בישיבתו ומאז החל למסור שיחות בישיבת 'קול יעקב' בירושלים. בנוסף מסר שיחות בישיבת 'קרן אורה' שבכרמיאל ובבית-המוסר בירושלים. בשנת ה'תשע"ב (2011) הצטרף למועצת גדולי התורה של דגל התורה. שימש כאחד מנשיאי קופת העיר בני ברק. יסד את מעמדי התפילה ביום פטירת השל"ה. והורה את הדרך של מוסדות חרדיים רבים, בשנה האחרונה לחייו יסד את רשת כוללי ערב 'מגיני ארץ' המונה כמה סניפים ברחבי הארץ בהם לומדים 365 יום אף בימי בין הזמנים ערבי שבתות ומועדים כשגולת הכותרת היא לימוד מוסר יומי במסגרת הכוללים. הקדיש את כל עיתותיו לקדש את שמו יתברך. נודע כבקיא בכל ספרי המהר"ל והרמח"ל. בעל מידת חסד מופלאה. ענוותן. נודע בהתבטלותו לכל אדם. ראוהו לא אחת מאזין לשיחותיהם של צעירים ממנו בעשרות שנים. התעסק בצדקה וחסד. כיבד כל אדם וראה רק את מעלותיו. כל ימיו התנהל בעמל התורה וספרי יראה, בדבקות בה' יתברך בתמימות ובשמחה. תפילותיו נודעו לשם דבר. יראתו שקדמה לחכמתו. נפטר ב-י"ט חשוון ה'תשע"ח (2017). חי כ-89 שנים.

בתמימות ובשמחה. תפילותיו נודעו לשם דבר. יראתו שקדמה לחכמתו. נפטר ב-י"ט חשוון ה'תשע"ח (2017). חי כ-89 שנים. ציונו ברכסים.

אביו: ר' צבי יחזקאל. **אימו:** מרת טובה גיטל. **אשתו:** מרת רבקה כהן (גדלה כיתומה בבית דודה הרה"ג אהרן כהן, ראש ישיבת חברון. נישאו בשנת ה'תשי"א [1950]). **מרבותיו:** הגאונים ר' יואל קלופט, ר' יחזקאל סרנא, ר' יעקב משה חרל"פ, המשגיח ר' אליהו אליעזר דסלר, ר' אברהם ישעיהו קרליץ (החזון אי"ש), המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין. **ילדיו:** ר' צבי (ר"מ בישיבת 'קרן אורה' בכרמיאל), ר' מרדכי (ראש בית המדרש 'פרידמן' בישיבת מיר). **חתניו:** ר' שלום חיים וייס (משגיח בישיבת 'זיכרון מיכאל'), ר' יונתן אבר (משגיח בישיבת 'היכל יצחק' בירושלים), ר' דניאל ארנפרוינד (משגיח בישיבת 'תפוח'), ר' נתן שרון (מחבר ספרי הלכה). **מספריו:** **ילעבדך באמת** - על התורה, שיחות מוסר בענייני חודש אלול, בענייני אמונה, תורה, מועדים, גמילות חסדים **ידברי חכמים** - מוסר על חודש אלול וחנוכה **ישמע בני** - שיחות מוסר והדרכה.

להלן סיפור המעובד מתוך **'איש לרעהו'** אותו סיפר ר' אשר מילר ובו ניתן ללמוד מעט מהנהגות רבינו: יום שישי, כ"ה שבט תשמ"א, ערב ש"ק פרשת משפטים. אימי היקרה שתח' הייתה נערה צעירה. במוצ"ש התעתדה להשתתף בשמחה משפחתית שהתקיימה בעיר חיפה. לשבת הזמנה לשהות בבית משפחת קלרמן ברכסים (הגה"צ ר' אורי קלרמן כיהן כראש ישיבת 'כנסת חזקיהו' - כפר חסידים המקומית).

ביום שישי יצאה בנסיעה ארוכה לרכסים. בימים ההם תחבורה סדירה לא הייתה. בדרך כלל היו צריכים לנסוע ממרכז הארץ לחיפה, ומשם לקחת את הקו המטרופוליטני של כפר-חסידים. הדרכו אותה מראש באיזו תחנה לרדת, והרגיעו אותה ש'ברכסים כולם יודעים היכן מתגוררת משפחת קלרמן'. האוטובוס, כנהוג בכפרים, חלף רק ברחובות המרכזיים. שילוט ברור לא היה ברחובות...

יירה מהאוטובוס והתחילה לחפש, אך אין נפש חיה ברחוב. מסתבר שכולם טרודים בהכנות לשבת-קודש הקרבה. השמש הלכה ושקעה, ובנוסף התקדרו השמים בענני גשם. והנה, כבר מתחילים לשמוע 'קבלת-שבת' מביה"כ של המקדימים - 'פלג המנחה'. "אוי ווי!", נסערה, "עד כמה רחוק בית המשפחה המארחת? ומה עם ה'מוקצה' שעליה?". נערה צעירה שלא רגילה בנסיעות בינעירוניות.

טיפות ראשונות של גשם החלו לטפטף... היא נלחצה ודמעות מעיניה החלו לזלוג... ניצבה בגשם בייאוש. אפילו מטרייה לא היה בידיה! והנה פונה אליה איש הדור-פנים, בעל מראה אצילי. פניו קורנות טוב ואהבת הבריות. "מה אפשר לעזור?" שאל. סיפרה שהיא מחפשת את בית משפחת קלרמן. האיש פרש מעליה את המטריה שלו, וכל הדרך הרעף עליה דברי עידוד וחיזוק, לאחר שנכח במתח בו היא שרויה. בהגיעם לבית, עלה במדרגות האבן, נקש בדלת והכריז: "שלום, הבאתי לכם את האורחת לשבת!". הצבע חזר ללחייה. לאחר ש'אלוה הנביא' עזב אמרו לה: **"את יודעת מי ליווה אותך לפה? הרי זה המשגיח, הגה"צ רבי דב יפה בכבודו ובעצמו"...**

כמה חסד היה מונח במעשה הזה! אומנם ר' דב עדיין לא היה אז בן שמונים ותשע, אך הוא עבר זה מכבר את שנתו החמישים. האם הרגיש נוח במעמדו ללוות נערה צעירה ברחוב? לפרוס עליה מטרייה? ועוד להרגיע אותה כל הדרך? 'זה לא מתאים' היו חושבים אחרים ויוצאים ידי חובה בהכוונה כללית. **משהו בסגנון: "קלרמן? תלכי שמאלה וימינה, תמשיכי ישר עד סוף המדרגות..."**. יהיו שיטענו שזה פגם ב'כבוד התורה' שמנהל-רוחני ינהג כך. מקסימום היה עליו לנקוש באחד הבתים ולבקש ממישהו אחר שילוה אותה! אבל רבינו אציל במידותיו וידע מה שדנרש, ללא התחשבות בכבוד או 'מה יאמרו הבריות'. ביצוע המצווה בשלימות, ללוות אותה עד הבית. להרגיע אותה בדברי חיזוק, ואפילו להכריז על הגעתה באוזני משפחת קלרמן!... **רק אציל מידות כמוהו ידע לגמול חסד במקסימום - לא במינימום!**

התמונות, הביוגרפיה והסיפורים מאת תלמידו ר' אברהם י. דנציגר הי"ו

הגאון הרב ישועה עטיה זצ"ל - נולד ב-י"ב בטבת ה'תרע"ה (1914) בירושלים. את חינוכו קיבל רבינו בישיבת 'פורת יוסף' בירושלים העתיקה, אצל שאר בשרו ראש הישיבה רבי עזרא עטיה ואצל רבי יעקב עדס. עוד בהיותו צעיר לימים למד בהתמדה עצומה עד שנקרא בפי רבותיו בשם **'המתמיד'**. בהיותו בן עשרים וארבע שנים בשנת ה'תרצ"ח (1938) הוסמך לדיינות על ידי רבו ראש הישיבה הגאון חכם עזרא עטיה וזכה להסכמתו של הראשון לצ"ח מרן הרב יעקב מאיר. בשנת ה'תש"ו (1946) הוסמך לשחיטה על ידי רבי מרדכי מיוחס (ראש השוחטים בירושלים), ובשנת ה'תש"ח (1948) הוסמך למילה על ידי המוהל רבי יהודה משה וייס, באישורם של חברי מועצת הרבנות הראשית ובראשם הגאון רבי צבי פסח פראנק (רבה של ירושלים). באותה שנה ניגש רבינו לבחינות לדיינות והבוחנים התפעלו מטיב ידיעותיו.

רבינו סירב לכהן כדיין בפועל כי לא רצה להשתמש בכתרה של תורה, עד שרבו רבי עזרא עטיה הכריחו לכך באומרו כי אין אדם כמוהו המתאים למשרה זו. הוא התגלה כבעל זיכרון מופלא. סוגיות רבות ועמוקות בש"ס היו מונחות בזכרונו והיה בקי בהן בצורה מפליאה. היה בקי במדרשי חז"ל ובמקורות. בשנת ה'תשי"ח (1958) החל לכהן כדיין בבית הדין בחיפה, בראשותו של הגאון הרב יואל קלופט (ראב"ד חיפה). בשנת ה'תשכ"ו (1965) החל לכהן בבית הדין בתל אביב. בכל השנים הללו השאיר את בני משפחתו בירושלים כדי שיגדלו במקום תורה. בשנת ה'תשל"ג (1972) החל לכהן כדיין בירושלים.

כשחזר מבית הדין מיהר לביה"מ לאחר אכילה קצרה. רבינו קבע את מקום לימודיו בשכונת 'אחוזה' ליד שכונת 'גאולה' בהיכל ישיבת בריסק, והיה עוסק בתורה שעות רבות ביום ובלילה בשקידה עצומה. אהבתו לתורה באה לידי ביטוי גם בכך שביום שהשיא את ילדיו היה נמצא בבית המדרש עד סמוך לחופה, בטענה שיש זמן עד שהרב המקדש יאחז את הכוס. בשנת ה'תש"מ (1980) פרש מהדיינות כדי לשקוד על התורה בלא טרדות. מאז התמסר בכל כוחו להרבצת תורה בשיעורים קבועים בשכונת נחלאות בבתי הכנסת 'האורפלים' ו'הגרמזקים' ובישיבת 'תורה מציין'. רבינו מסר שיעור יומי קבוע בבית הכנסת של המקובלים 'בית אל-ל' ברחוב רש"י בירושלים. הקפיד ביותר על מוסר ושמירת הלשון, נהג בצניעות וחילק **כחצי משכורתו לצדקה**. נפטר ב-י"ט חשוון ה'תשמ"ח (1987). חי כ-74 שנים. ציונו בהר המנוחות 'גבעת שאול' בירושלים. על שמו הוקמה ישיבה בשם 'שערי ישועה' ובה כולל להוראה ודיינות ובה מתקיימים בנוסף גם שיעורי תורה.

אביו: חכם רבי יצחק (מצאצאי רבי ישעיה עטיה, בעל 'בגדי ישע', ומצאצאי רבי חיים מרדכי לבטון, בעל 'נוכח השולחן' והרב הראשי של ארם צובא). **אמו:** מרת ג'מילה. **אשתו:** מרת צופיה (בת רבי יהודה קצין; נישא בשנת ה'תרצ"ה [1935]). **ילדיו:** רבי אברהם (דיין בבית הדין באשדוד), רבי ניסים 'יעקב' (דיין בבית הדין לממונות), רבי גדעון (מחבר 'גביע הכסף'), רבי יצחק (מייסד ומנהל ישיבת 'שערי ישועה'). **מרביתיו:** הגאונים רבי עזרא עטיה, רבי יעקב עדס. **מספריו:** **ישועה** - חידושים על התורה, הש"ס, הלכה, מדרשי חז"ל, מעשיות והגהות על 'עץ חיים'.

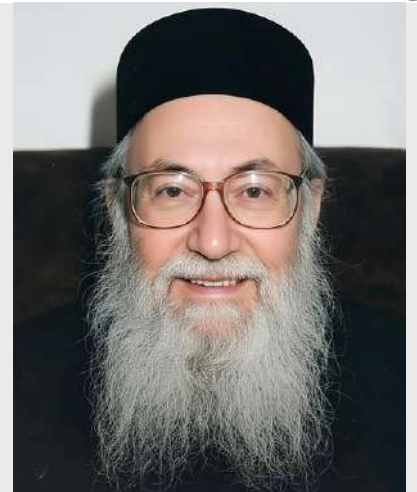
רבינו לא פסק פומיא מגירסא, וניצל כל רגע מחייו ללימוד התורה. לימים התמנה כדיין בישראל, ובין דיון לדיון ניצל את הזמן לפתוח ספר וללמוד, עד שכינו אותו רבותיו וחבריו בישיבה, כי 'חכם עטיה' הוא סמל השקדנות והלמדנים בדורינו. לא לחינם אמרו עליו את המליצה בישיבת 'פורת יוסף' שרק יחידים זכו לזאת: "אילו לא לא קמה ישיבת 'פורת יוסף' אלא רק לרבינו ישועה עטיה, דיין! וכן העיד עליו חברו הדיין ר' יוסף כהן זצ"ל, שכאשר נכנס שעה לפני כניסת יוה"כ לביה"מ וראה את רבינו שוקד על לימודו, פנה לרבינו ושאל האם כבר הספיק לאכול סעודה מפסקת? רבינו ענה: **'יש עוד זמן, חבל לבטל כל רגע, כמה זמן לוקח לאכול סעודה מפסקת?'**!". רבי יוסף התפעל מאוד, שאף בשעה שכולם נמצאים בבתייהם ומתכוננים לכניסת הצום, רבינו שוקד על לימודו והוגה בתורה, כך שלא משנה באיזה יום ובאיזה זמן, ניצל כל רגע ללימוד התורה. וכך נהג גם בשעה שקנה ארבעת המינים, לא בזבז זמן רב בקניית ארבעת המינים, אלא היה דרוך ללכת לבדוק במהירות את ארבעת המינים, לקנות, ומיד לחזור ללימודו. והיה מתרעם על בני התורה המבזבזים זמן רב, כדי לבדוק את האתרוג האם הוא מהודר לפי כל השיטות וההידורים? וכך היה אומר: "הידורים באתרוג זה דרבנן, ואילו לימוד התורה זה מדאורייתא..."

רבינו ציווה לבניו: "כאשר בניכם ובנותיכם בשעה טובה מתחתנים, אנא קראו לי בדיוק כאשר החופה מתחילה ולא לפני כן כדי שלא יגרם ביטול תורה". לכך היו מסדרים לרבינו חדר צדדי במשרדי האולם, שם היה יושב ולומד, ורק כאשר החופה היתה מתחילה היו מודיעים לו, והיה מזדרז מיד לערוך את החופה. וכדי להמחיש כיצד ניצל רבינו כל רגע מחייו וזה היה ממש טבוע ברמ"ח איבריו. בצוואתו לבניו ציווה כך, בזו הלשון: יזהר שלא לאבד אפילו רגע אחד בחיים, ורק אם הוא מרגיש חולשה ועייפות ישן לעצמו פרקי אבות או פרקי תהילים שלא להתבטל מהלימוד. אולם בדף האחרון של הצוואה בתיקונים כתב לא לבטל אפילו 'שניה' אחת בחיים ולא כמו שכתב למעלה 'רגע' אחד. ולא לחינם ראו במחברתו שנמצאה בין כתביו, כי במשך עשרים וחמש שנה האחרונים לחייו זכה לסיים שמונה פעמים את כל הש"ס על בוריו. אולם רבותיו ראשי הישיבה העידו עליו **שסיים לפחות עשרים וחמש פעם את הש"ס ומה שכתב שמונה זה מחמת ענוותנותו**.

יפר שכל ההכנות לשבת לא אורכות אצלו יותר מעשר דקות. במוצאי יוה"כ, כעשרים דקות לאחר הצום, כבר למד בביהמ"ד עד לשעת לילה מאוחרת. כשהשיא את בנו, ראו אותו בביהמ"ד. ניגשו אליו ושאלו אם שכח שמחתן היום בן. הרב השיב שלא שכח, אלא שעדיין לא הגיע זמן החופה ולכן מנצל את הזמן ללימוד. לאחר עריכת החופה, יצא מיד מאולם השמחות ופנה לבית-מדרש סמוך כדי ללמוד בזמן שהאורחים סעדו את ליבם.

גם בזמן שישב בביה"ד ניצל את זמנו ללימוד תורה. כשהגיע זמן החתימה על פס"ד, היד השניה הייתה על הספר. כשאושפז ובאו לבקרו דיברו דברים בטלים הוכיחים: **"לשם מה טרחת לבקר אותי? אנא, לימדו לרפואתי ואל תבטלו אף רגע מלימוד התורה.** (המתמידים)

המקובל הרב דוד הכהן זצ"ל- נולד בעיר דבדו במרוקו בשנת ה'תרס"ט (1909), שם התגוררו כהנים רבים עד כי היתה נקראת 'עיר הכהנים'. רבינו עלה והתעלה שם בתורה ויראה. היה מיוחס עד צדוק הכהן. יום קודם כניסתו לעול המצוות אביו נרצח על ידי פורעים ערבים. אימו ברחת מיד יחד עם ילדיה לעיר אחרת, שם בחנו אותו חכמי המקום וראו כי לגדולות נוצר. כבר בימי בחרותו היה ר"מ ומרביץ תורה מופלג וזכה להעמיד מאות תלמידים לתורה ויראה. באחד הימים הגיע לעירו הגה"ק רבי ישראל אביחצירא זצ"ל (ה'בבא סאלי'). הצדיק שהחמיר מאוד על כשרות השחיטה ומכיוון שלא הכיר את רבינו בהתחלה לא הסכים לאכול מהשחיטה שלו. רבינו היה בצער גדול. בלילה המקובל האלוף רבי יעקב אביחצירא זצ"ל הופיע בחלום לנכדו ה'בבא סאלי' ואמר לו שהוא יכול לאכול מהשחיטה שלו. ה'בבא סאלי' בא לרבינו וביקש שימחל לו ומאז שררה הערכה עצומה ביניהם.

בעת העליה הגדולה לארה"ק רבינו הפליג במשך חמישה ימים בספינה דרך העיר מרסיי בצרפת. באחד הימים הים רעש וגעש ביותר. הנוסעים התחילו לזעוק בבהלה גדולה. רבינו היה רגוע לחלוטין. כאשר הנוסעים ראו זאת הם פנו לעברו וביקשו ממנו שיתפלל על המצב הקשה בו הם שרויים. רבינו הרגיע אותם ואמר, אלו הם רק חבלי לידה ובקרוב הים ינוח מזעפו, ואכן תוך זמן קצר נח הים. כאשר הגיע לארץ ישראל רבינו התעקש לגור בירושלים כדי להתעלות בתורה ויראה באווירת חכמי ירושלים. הוא בחר לגור באזור שכונת בקעה, בית בו גר עד אחרית ימיו. באותם הימים השלטון גרם לקלקול גדול והיו אנשים רבים שעזבו את דרך ה' ל"ע. רבינו לא הסכים למצב והלך עם כמה מצדיקי ירושלים (ביניהם ידידו הצדיק חכם מנחם מנשה זצ"ל שהיה מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור) בשכונת בקעה והסביבה ויחד דרשו מבית כנסת למשנהו בתורה ויראה. הם עוררו את העם ללכת בדרך ה' והחזירו רבים למוטב. באותה השכונה גר הרה"ק רבי ישראל אביחצירא. רבינו למד איתו חברותא במשך כמה שנים. למרות גדולתו רבינו נהג בפשטות מופלגת. לצורך מחייתו פתח חנות מכולת בשכונה. בכל לילה אמר תיקון חצות בלבוש שק. עד שנותיו האחרונות נסע עם מונית

לכותל המערבי ומשם לישיבת המקובלים 'נהר שלום' שם עסקו בתורה הקדושה עד שהגיע זמן הנץ. בכל בוקר רבינו בירך ברכת כהנים לפי כוונות הרש"ש שלקחה לו כעשרים דקות. בכל שנה נהג לצום פעם אחת במשך שישה ימים לילה ויום רצופים. לעיתים שלוש פעמים בשנה. שנה אחת המקובל הרב מרדכי שרעבי הורה לו ביום הרביעי להפסיק לצום כי מצבו הרפואי היה לא קל ומאז חדל מכך. איש חסד. גדול העצה והענווה. השכין שלום בין אנשים רבים. נפטר בי"ט חשוון ה'תש"ע (2009). חי כ-100 שנה. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. נטמן למחרת ביום כ' חשוון ביום פטירת רבו הקדוש רבי מרדכי שרעבי זצ"ל.

אביו: רבי משה. **אמו:** מרת רחמה. **אשתו:** מרת מסעודה. **מרביתיו:** המקובל ר' מרדכי שרעבי זצ"ל. **חברותא:** הצדיק המקובל רבי ישראל אביחצירא זצ"ל (ה'בבא סאלי'), המקובל הצדיק רבי מרדכי שרעבי זצ"ל.

כשהיה רבינו בגיל 86 הוא נפל על רגלו ושבר את אגן הירכיים. הבהילו אותו לבית החולים ומצבו היה חמור בפרט בגיל כה מבוגר. הרופאים לא נתנו סיכוי כי יחזור ללכת כרגיל. לפליאת הכל חזר תוך זמן קצר ללכת ברגליו לעבר הישיבה. כשנשאל על כך, נענה ואמר: "וכי אפשרי בגיל כזה ולאחר מצב כזה לחזור-ללכת? אלא מה, כשהייתי בבית החולים, התגלה אלי התנא האלוף רשב"י הקדוש זיע"א ואמר: 'קום רבי דוד, בישיבה זקוקים לך', וכך קמתי על רגלי". בני משפחתו סיפרו כי לאחר הניתוח רבינו ביקש מיד מהסובבים: "הביאו לי את הנעלים, אני הולך לישיבה".

אישה אחת שגרה בארה"ב סיפרה בימי השבעה, כי במשך שבע עשרה שנה לא נפקדה בילדים. היא התפללה על כך רבות. באחד הלילות הראו לה בחלום כי תעלה לירושלים, ותלך למקובל בשם רבי דוד הכהן וכאשר הצדיק יברך אותה היא תיושע. היא עלתה לירושלים וביררה עד שמצאה את רבי דוד. היא סיפרה כי הראו לה את צורתו ומקום ישיבתו בישיבה בחלום וכך מצאה את הצדיק. רבינו כמובן בירך אותה והאישה נפקדה בילדים.

אחיינו של רבינו, ר' יצחק הכהן סיפר כי בפעם הראשונה שנסע לאשדוד לבית הרה"ק ר' מאיר אביחצירא, הגיע לתחנה מרכזית באשדוד. הוא לא ידע כיצד יגיע לבית הרב. בעודו מתפלל עצרה לידו מכונית. הוא אמר לאן פניו מועדות ובעל הרכב לקח אותו עד בית הרב. כשהגיע לפתח בית הרב, ראה את ר' מאיר עומד ומחכה לו בפתח. עוד לפני שגילה מאין הוא רבי מאיר אמר לו: "אתה ממשפחת רבי דוד הכהן? הוא אדם גאון וצדיק. תדע לך כי כשם שבאת הנה גם בחזרתך יבוא אותו רב ויקח אותך לתחנה המרכזית", ואכן כך היה.

יהודי אחד שסבל מכאבים וגילו אצלו את המחלה הארורה. הלה ניגש בבהלה לרבי דוד. רבינו השיב לו בניחותא: "אין לך כלום, תעשה שוב צילום! ותראה כי אין לך כלום". הלה חזר לבית-החולים ולאחר שהתעקש עשו לו צילום ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר, הכל היה נקי.

הנהג שלקח את רבינו בכל שנה לציון הבבא סאלי זצ"ל בהילולא בנתיבות סיפר כי שנה אחת היה לו ארבעים חום. כאשר הוא הגיע לבית הרב, ראה כי הצדיק עומד בחוץ ומצפה לו. הלה התנצל וסיפר כי חומו גבוה מאוד, והוא לא יכול לנהוג. רבינו מיד השתיק אותו ואמר: "כשנצא מירושלים הכל ילך". הלה התחיל לנהוג ותיכף ביציאה מן העיר ירד החום והוא הרגיש כבריה חדשה.

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
ויש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים